

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa

EU:lta
2014–2020

TORNION-MUONIONJOEN LOHI

Väylänvartisen kalastusmatkailun kehittämisstrategia

Pöyry Finland Oy
Onvisio Consulting T:mi
Heinäkuu 2015

*Kuva:
Petri Uusitalon
arkisto*

Tiivistelmä

Tornion-Muonionjoen vesistöalue on jo pitkään toiminut kalastusmatkailukohteena, erityisesti lohensoutukohteena. Yhteisesti jokivarressa on linjattu, että alueella on mahdollisuus kehittyä kansainvälisesti tunnetuksi vapaa-ajan ja harrastuskalastuksen kohteeksi. Alueellisena kehittämistavoitteena on, että Tornion-Muonionjoella pidetään yllä saalisvarmuutta kestävän merialueiden ja jokialueiden saalispolitiikan ja muiden kestävän kehityksen toimenpiteiden avulla.

Alueellisiin strategisiin linjauksiin Lapissa ja Tornionjokilaaksossa perustuen tämän kalastusmatkailun kehittämisstrategian yhtenä kantavana ajatuksena on hyödyntää olemassa olevaa palvelutarjontaa jokivarressa ja vesistöalueen lähistön matkailukohteissa kalastusmatkailun kehittämiseksi. Tarjoamalla kalastuksen oheen laadukkaita majoituspalveluita sekä kalastusmatkailuun soveltuvia oheispalveluita, lisätään Tornion-Muonionjoen alueen matkailun tulokertymää sekä ympärivuotista työllisyyttä. Keskeisenä teemana on myös siirtyminen kalastusmatkailussa saaliskeskeisestä kalastuksesta yhä elämyksellisempään suuntaan. Samalla laajennetaan ajatusta kalastuksen harjoittamisesta pää-

väylän lisäksi myös sivujoilla sekä vesistöalueen järvilla, jolloin myös saalisvalikoima monipuolistuu. Väylänvarrella asuvat ihmiset ovat tärkeä voimavara alueen kehittämisessä ja strategian tavoitteena on myös turvata paikallisen väestön kalastusmahdollisuus sen ohella, että hyvinvointia turvataan kalastusmatkailutuloja määrätietoisesti kasvattamalla.

Tornion-Muonionjoen vesistöalueella on monia luonnon ja maantieteen tarjoamia vahvuuksia hyödynnettävänä kalastusmatkailun kehittämiseksi. Voimavaroja ovat muun muassa rajajoki ja sen asema, Tornionjokilaakson vahvat kulttuuriperinteet, kohtuullisen hyvä saalisvarmuus, pyyntikalojen suuri keskikoko sekä tarjolla oleva palveluinfrastruktuuri ja etenkin alueeseen kytkeytyvissä talvimatkailukeskuksissa kokemus kansainvälisestä matkailusta. Kalastusmatkailun kehittämisen näkökulmasta erityinen valttikortti on ainutlaatuisen laaja yhteislupa-alue, joka tulee tulevaisuudessakin säilyttää.

Tulevassa kalastusmatkailun kehittämisessä alueen tulee kuitenkin nostaa profiliaan varsinkin kansainvälisillä matkailumarkkinoilla toimittaessa. Alueen vies-

tintä ja näkyvyys tulee nostaa nykyaikaiselle tasolle, eri toimijoiden tulee tehdä pientä päivitystä osaamiseensa, ja ruokakulttuurin roolia on tuotava rohkeammin esille. Lisäksi kalastuskulttuuria on vietävä kansainväliseen suuntaan perinteitä unohtamatta. Tulevia kehittämistoimia on tarve tehdä yhteistyössä sekä alueen sisällä että alueelta ulospäin avoimesti toimien. Tornion-Muonionjoki vesistöalueella ollaan ottamassa konkreettisia edistysaskelia kalastusmatkailun kehittämiseksi. Alueella kehitykseen suhtaudutaan positiivisesti, koska uusien asiakasryhmien hankkiminen, uusien palvelukokonaisuuksien jalostaminen ja laajempi näkyvyys kansainvälisillä matkailumarkkinoilla ei ole keneltäkään pois.

Eräänä konkreettisenä lähitulevaisuuden kehittämismahdollisuutena toimivat Perhokalastuksen MM-kisat 2019, joita ollaan hakemassa Muonio-Pello-Kolari alueelle. Mikäli kisat myönnetään alueelle järjestettäväksi, avaa tapahtuma hyvän kansainvälisen markkinointikanavan usean vuoden ajaksi ennen ja jälkeen kisojen.

Tähän strategiaesitykseen kytkeytyvänä on laadittu erillinen arviointi- ja seurantamalli sekä verkostoitumiskuvaus.

VISIO

Sisältö

1	Taustaa kalastusmatkailustrategian tarpeelle	5
2	Visio	7
3	E erityisen positiiviset kilpailutekijät	7
4	Strategian tavoitteet (4.1–4.8)	8
4.1	Siirtyminen saaliskeskeisyydestä elämyseskeisyyteen	9
4.2	Kalastusmatkailusesongin pidennys ja kalastus tukemaan myös talvimatkailua	9
4.3	Tarjottavan saalisvalikoiman ja pyyntimenetelmien laajennus	9
4.4	Kalastusalueen laajentaminen sivujokiin ja järviin	10
4.5	Alueen läpilyönti kansainvälisillä markkinoilla	10
4.6	Majoituspohjaisen tarjonnan lisäys kalastusmatkailutulon kasvattamiseksi	10
4.7	Kalastuksen mitoittaminen kestävän kehityksen mukaisesti	10
4.8	Urheilukalastuskulttuurin jalostaminen	10
5	Kehittämiskokonaisuuksia strategian tavoitteiden edistämiseksi	12
6	Tornion-Muonionjoen lohentuotanto ja lohisaalis	13
6.1	Kehitysaskleita: Lohisaaliin turvaaminen	14
7	Alueen kalastusmahdollisuudet	15
7.1	Kehitysaskleita: Kalastusmahdollisuuksien kehittäminen	18
8	Tornionjoen kalastussääntö ja lupapolitiikka	19
8.1	Kehitysaskleita: Yhteislupa	21
9	Valvonta	23
10	Majoitus	24
10.1	Kehitysaskleita: Majoitus	26
11	Kalastusoppaat	28
11.1	Kehitysaskleita: Kalastusoppaat	29
12	Markkinointi, markkinoinnin ja yhteistoiminnan organisointi, verkostoituminen	30
12.1	Kehitysaskleita: Markkinointi, organisointi, yhteistoiminta	31
13	Kansainvälisten asiakkaiden hankinta	32
13.1	Kehitysaskleita: Kansainväliset markkinat	35

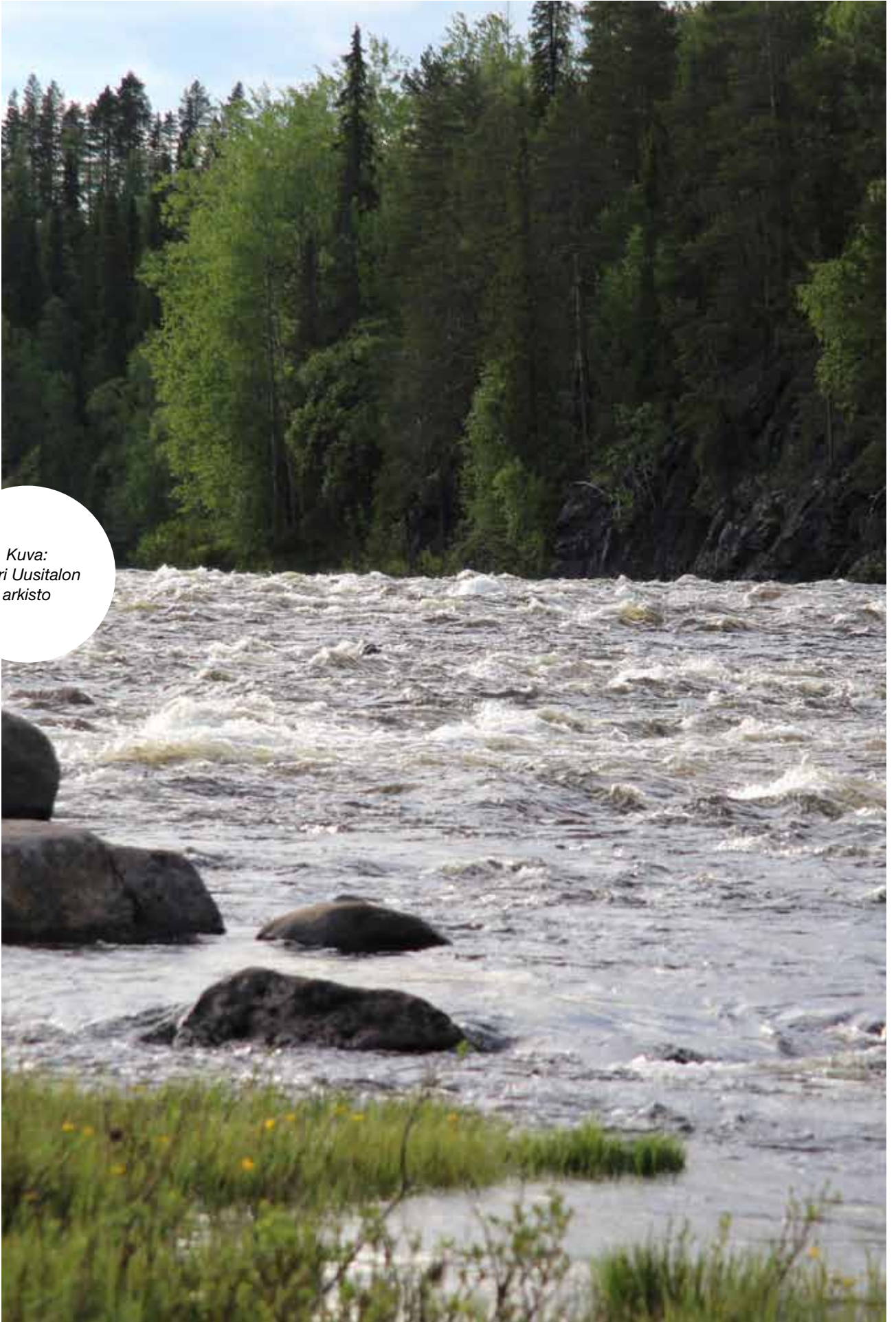
STRATEGIA

MARKKINOINTI

14	Perhokalastuksen MM-kisat 2019	36
15	Vertailua muihin kalastusmatkailualueisiin / mahdollisia tutustumiskohteita	37
16	Oheisohjelmat	44
16.1	Kehityssaskeleita: Oheisohjelmat	45
17	Viestintäkampanja	46
18	Ruokakulttuuri	48
18.1	Kehityssaskeleita: Ruokakulttuuri kalastusmatkailutuotteissa	49
19	Kouluttautuminen, osaamisen kehittäminen	49
19.1	Kehityssaskeleita: Osaamisen kehittäminen	50
20	Perusasiat kuntoon	50
21	Maajärjestelyt, liikennesaavutettavuus, infra	51
22	Strategian toteuttamisen hanke ja sen luonnehdinta	51
23	Strategian keskeiset toimenpiteet koottuna	52
24	Liitteet	64
24.1	Liite 1	64
24.2	Liite 2	65

*Kuva:
Petri Uusitalon
arkisto*

1 Taustaa kalastusmatkailustrategian tarpeelle

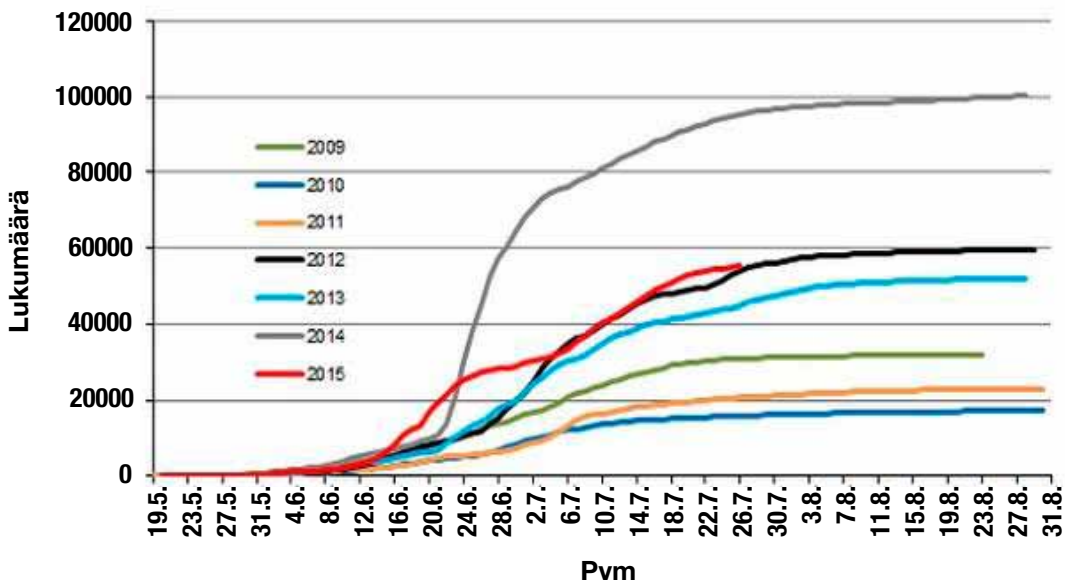
Pitkäjänteisen kalastusmatkailun kehittämistyöhön tähtäävän strategian tarve on kasvanut vuosien varrella Tornion-Muonionjoen varren kunnissa ja kalastusmatkailuun liittyvien toimijoiden piirissä. Hyvien lohivuosien myötä kalastus on merkittävästi lisääntynyt, mutta se on kalastusmatkailun kehittämistä ajatellen nykyisellään liian riippuvainen nousulohien määrästä.

Luonnonlohikannassa esiintyy kuitenkin aina luontaista vaihtelua ja myös meripyyntin säännökset vaikuttavat nousulohikantaan. Lohikannat alkoivat eri toimenpiteiden johdosta elpyä 2000-luvun alusta. Tornion-Muonionjoen lohisaaliit olivat heikoimmillaan 1980-luvulla, jolloin joesta saatiin lohta vuosittain vain muutamia tuhansia kiloja. Lähihistoriassa jokisaaliit olivat suurimmillaan vuosina 1996, 1997, 1998, 2008 ja 2012 (Lähde Luke 2015, internet-sivut www.rktl.fi). Hyviä lohivuosia ovat olleet myös vuodet 2013 ja 2014. Vuoden 2014 nousulohien määrä oli ennätysellinen

100 000 lohta. Kalastusmatkailijoiden määrän kehittyminen on varsin suoraan viivaisesti seurannut lohien saalismäärän kehitystä vaikuttaen aina kyseiseen vuoteen sekä seuraaviin lähivuosiin. Jokivarren toimijoiden ponnistelut paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja EU-tasolla ovat tuottaneet kalakantojen positiivisen kehittymisen osalta sikäli tulosta, että erilaisin merialueen pyynnin sääntelyn keinoin on saatu lohien nousu sekä pyyntimahdollisuudet joessa kohtuullisesti turvattua.

Kalastajamäärien kasvu on aiheuttanut myös lieveilmiöitä, joiden korjaaminen on välttämätöntä jo alueen imagon kannalta. Lisäksi muun muassa kansallinen Itämeren meritaimen- ja lohistrategia tuo muutostarpeita nykykäytäntöihin mm. kalastuskiintiöiden osalta. Tornion-Muonionjoen kalastusmatkailustrategia osaltaan pyrkii ohjaamaan toimintaa kestävän kehityksen mukaisesti, jolloin alueen matkailullinen kalastus on merkittävä tulolähde myös tuleville sukupolville.

Kokonaismäärän kertymä vuosittain

Lohen kokonaismäärän kertymä Tornionjoen mittauspisteessä 2009–2015. Lähde: Luke 2015/ www.rktl.fi

Kalastusmatkailutoiminta on siis ollut varsin riippuvaista lohesta, mutta kalastusmatkailutoiminnan vakauttamiseksi myös muiden saaliskalojen roolia halutaan nostaa esiin. Lisäksi kalastuspalveluiden tarjontaa halutaan laajentaa myös Väylän ulkopuolelle lukuisiin järviin ja pienempiin jokiin. Luontaiset edellytykset kalastuksen monipuolistamisella ovatkin olemassa. Yhtenä tavoitteena on kalastuskauden pidentäminen ja myös ympärivuotisuus, joka on edellytys esimerkiksi laajemman yritystoiminnan kehittämiseksi. Erityisen tärkeänä tavoitteena on pääsy kansainvälisille markkinoille, jolloin riippuvuus nousukalan määrän vaihteluista pienenee ja majoituksen ja opaspalveluiden tarve kasvaa. Kansainvälisten asiakkaiden saaminen tuo lisää asiakaskuntaa lohenkalastukseen elokuulle ja muihin kalastusmuotoihin pitkälle syksyyn. Kalastuspalveluita voidaan myydä myös tunturikeskusten

ulkomaisille talviasiakkaille, jolloin esimerkiksi kalastusoppaille tarjoutuu työtä myös talvikaudella.

Strategiatyön käynnistäjinä ja toimeenpanijoina ovat olleet Pellon, Kolarin ja Muonion kunnat, mutta tavoitteena on, että strategia tietyiltä osin laajentuu kattamaan koko jokivarren molemmin puolin rajaa. Tämä koskee erityisesti lupa- ja kiintiöjärjestelyitä, jotka ovat koko alueelle yhteisiä ja osin myös rajajokisopimuksen alaisia.

Kalastusmatkailustrategiaa ovat Tunturi-Lapin kuntien Kolarin, Pellon ja Muonion toimeksiannosta laatineet Pöyry Finland Oy, projektipäällikkönä Jari Laitakari sekä Onvisio Consulting T:mi / Hannu Komu. Työhön on osallistunut yli 40 kalastusmatkailuun liittyvää toimijaa Tornion-Muonionjoen vaikutusalueelta.

2 Visio

Tornion-Muoniojoen vesistö saavuttaa kestäväen kehityksen askelin kilpailukykyisen aseman Euroopan johtavien kalastusmatkailualueiden joukossa vuoteen

2025 mennessä ja työllistää kasvuhakuisien yrittäjien voimin merkittävän osan Väylänvarren matkailun työvoimasta ympärivuotisesti.

3 Erityisen positiiviset kilpailutekijät

Lappeen Lomassa toukokuussa 2015 järjestetyssä työpajassa käsiteltiin lähes 40 osallistujan voimin strategian keskeisiä asioita. Yhtenä tavoitteena oli löytää erityisen positiivisia kilpailutekijöitä, joita aikanaan voidaan kiteyttää markkinointiviestinnässä.

Keskeisten toimijoiden listauksesta nostettiin erityisen tärkeään asemaan ”län-

tisen Euroopan pisin vapaana virtaava lohijoki”, joka on lisäksi kahden maan rajajoki.

Siihen kytkeytyy laajuus ja samalla rauhallisuus sekä todistettu saalisvarmuus.

Kalastusalueen tärkeänä laajentajana nähtiin suuret järvet, joiden lähellä on toimivia palveluita.

*Kuva:
Petri Uusitalon
arkisto*

- Läntisen Euroopan pisin vapaasti virtaava lohijoki
- Rajajoki SWE-FIN
- Puhtaat, kirkkaat vedet
- Monipuolinen kalalajisto
- Saalisvarmuus
- Kalan suuri keskikoko
- Luontaisesti lisääntyvä lohi (arktinen)
- Laajuus, pituus
- Lohensoutuosaaminen + kalusto
- Yhteislupa SWE – FIN, Ruotsi täydentää kalastuskokemusta
- Kalastuksen vähäiset rajoitukset
- Isoja järviä, joiden lähellä palveluita
- Helppo saavutettavuus
- Alueella myös kv. tason huippuyrityksiä
- Kehittämisen tahtotila
- Edullinen
- Turvallisuus
- Rauhallisuus
- Paikallinen elämäntyyli, vieraanvaraisuus
- Ympäröivä luonto
- Kesä–talvi -yhdistelmä + tunturit
- Hieno rantareitti myös ilman kalastusta; maisema-arvo
- Alueella matkailupalvelujen verkostoja ja osaamista + koulutusta
- Historia, joppausperinne, muu alueen historia ja kulttuuriperinne

4 Strategian tavoitteet (4.1–4.8)

Tornion-Muonionjoen kalastusmatkailustrategian ohjaavat tavoitteet ovat syntyneet suunnitteluprosessin aikana vuorovaikutuksessa projektin toimeksiantajan nimeämän työryhmän, ohjausryhmän sekä lukuisten haastateltujen tahojen kanssa. (Liite 2.)

Strategisesti tulevaisuuteen ohjaavia tavoitteita ei ole kirjattu numeerisina tai suoraan mitattavina tavoitteina, vaan suuntalinjoina, joiden mukaisesti laajan maantieteellisen alueen kalastusmatkailutoimijat voivat kehitystä ohjata.

4.1 Siirtyminen saaliskeskeisyydestä elämyseskeisyyteen

Parhaimmillaan urheilukalastus on leppoisaa harrastusta kauniissa luontoympäristössä ja kuten monissa muissakin harrasteissa siihen liittyy myös sosiaalista ja yhteisöllistä kanssakäymistä.

Mikään lohijoki ei houkuttele kalastajia, jos sieltä ei saa saalista, mutta jos saaliinhalu ylittää elämyksen kokemisen, niin silloin kyse on muusta kuin urheilukalastuksesta. Kohtuullinen saalisvarmuus on tärkeä seikka, mutta kalan rajaton kerää-

minen pakastimeen ei ole nykyajan hyvinvointiyhteiskunnassa tarpeen.

Erityisesti kun tähdätään ulkomaan markkinoille, niin elämyksen ja usein ainutlaatuisen luontokokemuksen merkitys kasvaa. Kun siihen vielä pystytään sopivasti yhdistämään alueen historiaa ja kulttuuria, hyvää ruokaa ja mukavaa majoitusta, niin saadaan tyytyväisiä asiakkaita, jotka ovat valmiita maksamaan muus-takin kuin kalastusluvasta.

4.2 Kalastusmatkailusesongin pidennys ja kalastus tukemaan myös talvimatkailua

Tornion-Muonionjoen vesistön vaikutusalueella matkailutoiminta painottuu nykyisin talveen. Tähän vaikuttaa erityisesti Oloksen ja Ylläksen matkailukeskusten matkailutoiminnan rakenne. Talvikausien eteen tehty pitkäjänteinen työ ja investoinnit koko maakunnassa ovat tehneet Lapin talvesta kansallisesti ja kansainvälisesti hyvin vetovoimaisen. Kesäajan matkailu vahvistamiseksi tehdään toki alueen yrityksissä, kunnissa ja matkailukeskuksissa työtä. Silti talven kaltaista vetovoimaisuutta ei ole onnistuttu vielä saavuttamaan.

Kalastusmatkailun kasvu tuo kesäkauteen lisää toimintaa ja hyödyttää Väylänvarren yritysten lisäksi myös tunturialueen majoituskapasiteettia. Vastaavasti talvikaudella Väylänvarren kalastusmatkailutoimijat voivat hyötyä tunturikohteiden kansainvälisistä asiakkaista.

Myös varsinaista kesän kalastusmatkailukautta on saatava pidennettyä ja siihen voidaan vaikuttaa loppukesän osalta ulkomaisten matkailijoiden avulla ja monipuolistamalla kalastustarjontaa lohestuskauden ulkopuolella.

4.3 Tarjottavan saalisvalikoiman ja pyyntimenetelmien laajennus

Tornion-Muonionjoen vesistöalueen kalastus ja kalastusmatkailu perustuu pääasiassa lohien kalastukseen ja Suomen puolella erityisesti lohensoutuun pyyntimenetelmänä. Kalastusmatkailijoista maailmanlaajuisesti suurin osa on kui-

tenkin perhokalastajia tai rannalta kalastajia erilaisin pyyntivälinein. Kansainvälisille kalastusmatkailijoille erittäin hyvänä saaliskalana on harjus ja suurhauki on monille jopa lohtakin kiinnostavampi saaliskala.

4.4 Kalastusalueen laajentaminen sivujokiin ja järviin

Tornion-Muonionjoen alueella kalastusmatkailun päähuomio on kiinnittynyt varsinaiseen pääjokeen eli ”Väylään”. Läntisen Euroopan pisimmän vapaasti virtaavan lohijoen lisäksi lisäksi vesistöalueeseen kuuluu lukuisia sivujokia sekä järviä, joista on luontainen yhteys

Tornion-Muonionjokeen. Kalastuskohteina järvet sekä sivujoet antavat erilaisia maisema- ja luontokokemuksia ja erilaisia saaliskaloja. Sivujokien ja purojen varsilla sekä järvillä voidaan kalastusta harjoittaa myös pyyntimuodoin, joita Väylällä ei käytetä.

4.5 Alueen läpilyönti kansainvälisillä markkinoilla

Tornion-Muonionjoen kalastusmatkailupotentiaali on suuri. Kalastusmatkailualueena kohde on vielä varsin tuntematon kansainvälisillä markkinoilla. Saalisvarmuus on hyvä, lohien keskikoko suuri,

kalastusmahdollisuudet monimuotoiset, olosuhteet ja palvelut riittävällä lähtötasolla, jotta kalastusmatkailutuotetta voidaan tulevaisuudessa tarjota ulkomaisille harrastajille.

4.6 Majoituspohjaisen tarjonnan lisäys kalastusmatkailutulon kasvattamiseksi

Majoitusmyynti on merkittävin kalastusmatkailijoilta saatava tulo. Kaikki alueelle saapuvat kalastusmatkailijat tarvitsevat

majoituksen. Kalastusmatkailupalvelua pitäisi aina tarjota yhdistettynä majoitukseen ja näin se toimii kansainvälisesti.

4.7 Kalastuksen mitoittaminen kestävän kehityksen mukaisesti

Kestävät kalakannat ja kutujokien riittävä poikastuotanto ovat Tornion-Muonionjoen kalastuksen edellytyksiä. Kestävien kalakantojen turvaaminen liittyy paitsi Väylän vesistöalueella kalastamiseen,

myös laajemmalla Itämeren alueella tapahtuvaan kalastukseen. Kalastuksen säätelyn pohjana ovat biologiset ja ekologiset edellytykset kalakantojen elinvoimaisuuteen.

4.8 Urheilukalastuskulttuurin jalostaminen

Tornion-Muonionjoen alueen profilia pyritään tietoisesti suuntaamaan saalis- kalastuksesta elämyksellisen urheilu- ja virkistyskalastuksen suuntaan.

Viestinnän keinoin ja eettisen kalastuksen käytäntöjä esille tuomalla pyritään vähitellen tapahtuvaan kalastuskulttuurin muutokseen.

*Kuva:
Petri Uusitalon
arkisto*

5 Kehittämiskokonaisuuksia strategian tavoitteiden edistämiseksi

Tässä kalastusmatkailustrategiaraportissa on esitetty kehittämiskokonaisuuksia, jotka edesauttavat strategian toteuttamista käytännön tasolla. Kehittämiskokonaisuuksissa on nimetty alustavasti vastuutahoja, joilla tulee olemaan keskeinen rooli toimenpiteiden käynnistämässä ja edistämässä. Varsinainen toteutusvastuu eri toimijoille voidaan nimetä ja määrittää kalastusmatkailustrategian toimeenpanovaiheessa. Vastuu kehittämistoimien käynnistämässä, edistämässä ja toimeenpanossa liittyy koko strategiasuunnitelman jälkeiseen organisointiin sekä pitkäjänteiseen sitoutumiseen.

Tulevien kehittämistoimenpiteiden käynnistämiseen liittyvät seuraavat valmisteluvaiheet, jotka käynnistyvät pian tämän kalastusmatkailustrategian julkistamisen jälkeen:

1. Alkuvaihe: Väylänvartisen kalastusmatkailustrategian laatimisen taustana olleet kolme kuntaa Kolari, Pello ja Muonio sitouttavat muita toimijoita, kuten muita Tornion-Muonionjokivarren kuntia. Samoin hankkeen päätoimijakunnille sisältyy vastuu esittelystä alueen yritysille.

2. Yksityiskohtien hiominen: Kolarin, Pellon ja Muonion kuntien johdolla hiotaan yksityiskohtia työryhmissä, joissa on jo edustettuina myös yrityksiä ja muita tahoja, muun muassa Lapin ELY-keskus, Rajajokikomissio, Luonnonvarakeskus jne.

3. Hankerahoitus (suuri kokonaisrahoitus) sitoutuneiden kuntatahojen hakemana (Ruotsin puolella on jo hanke ja siihen voi löytyä kiinnekohtia). Alueellinen oma rahoitus tarvitaan.

4. Yhteisorganisaation valmistelu kuntien toimesta, käynnistyy strategiatyön pohjalta. Valmistelun jälkeen vastuut siirtyvät enemmän kussakin strategiakohdassa oleville toimijoille (osa hyvinkin nopeasti, kuten opaskoulutus).

Aikataulullisesti kehittämiskokonaisuudet on ehdotettu aloitettavaksi mahdollisimman pikaisesti, siltä osin kuin kehittämistoimet eivät edellytä erillistä rahoitusta. Yksityiskohtaiset kehittämisaskeleet esitetään kunkin aihekokonaisuuden jälkeen. Tärkeimmistä kehittämisaskeleista on lisäksi vielä kooste raportin lopussa.

6 Tornion-Muonionjoen lohentuotanto ja lohisaalis

Tornio-Muonionjoesta vaeltaa vuosittain mereen noin 1,5 miljoonaa lohempoikasta. Vuosittain jokeen kutemaan palaa 1–5 vuoden merivaelluksen jälkeen 60 000–120 000 lohta. Vuoden 2014 kaikuluotaimella havaittu nousulohimäärä oli ennätysellinen 100 000 lohta ja näistä saaliksi saatiin noin 18 000 kappaletta. Tornion-Muonionjoki tuottaa noin kolmanneksen itämeren vaelluspoikasista ja on maailmanlaajuisestekin yksi suurimmista Atlantin lohien poikastuotantoalueista.

Vaelluspoikasten kriittisin vaihe on hetimiterialueelle pääsyn jälkeen. Poikasten eloonjäämisprosentti on 10–20 %, mikä vastaa yleistä tasoa myös muilla lohijoilla. Luonnollisesti merivaiheen aikana kalastus verottaa osan vaellukselle selviytyneestä kannasta. Tornionjoen lohien tärkeimmät syönnösalueet ovat eteläisel-

lä Itämerellä ja vaellusmatkaa voi kertyä joen yläjuoksulta jopa 2 000 kilometriä.

Tornionjoen meritaimenkannat ovat erittäin uhanalaisia ja meritaimen rauhoitettiin vuonna 2013.

Loheen ja meritaimeneen liittyy pitkäaikaista tutkimustoimintaa, josta Suomen puolella vastaa luonnonvarakeskus Luke. Ennen organisaatiouudistusta tutkimusta toteutti riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, RKTL, joka nyt on osa Luonnonvarakeskusta. Nousulohien määrää seurataan vuosittain Didson-kaikuluotaimella Tornionjoen Kattilakoskella ja ajantasatiedot on nähtävissä internetissä.

Lisätietoja tutkimustoiminnasta:

http://www.rktl.fi/kala/kalavarat/tornionjoen_lohi_meritaimen/
(viitattu 28.7.2015)

*Lohenpoikanen valmiina pitkälle merivaellukselle.
Kuva:
Luke/Panu Orell*

6.1 Kehitysaskeleita: Lohisaaliin turvaaminen

Kalastusmatkailutoimijat opiskelevat lohien kiehtovan elämänsyklin tarinan asiantuntijoiden avulla sekä omaa ammattitaitoa varten että kerrottavaksi asiakkaille. Lisäksi tarinaan liittyy ihminen ja lohi alueen ympäristössä ja historiassa, asutuksessa ja kulttuurissa, Väylän laajempi merkitys pitkällä aikajänteellä, nuorena asiana valtakunnanraja vasta 200 vuotta.

Erityisesti oppaiden ja muiden aktiivisten kalastusmatkailutoimijoiden tulee hallita tämä lohien elämänsykliin liittyvä tieto. Lohien elämänsyklin tarina perustuu biologian ja ekologian kautta todennettuihin tietoihin.

Aikataulu: 2016

Vastuutaho: Luke, koulutusorganisaatiot, osakaskunnat, kalatalousalue

Edesautetaan tutkimusresurssien kohdistumista Tornion-Muonionjoen kalakantojen kestävä kehityksen turvaamiseksi ja kehitetään saalisraportointia luotettavan saalismäärän arvioimiseksi.

Aikataulu: 2016

Vastuutaho: alueen kunnat, Jokiseura, Luonnonvarakeskus Luke

Investoinnit/rahoitus: Luonnonvarakeskus Luken budjettirahoitus MMM:n lohi- ja taimenstrategian mukaisesti

Kalastusmatkailutoiminnassa siirrytään saaliskeskeisyydestä elämyksellisyyteen monipuolisemman tuotteistuksen ja pitkäjänteisen imago-markkinoinnin keinoin. Näin vähennetään riippuvuutta lohien nousumääristä ja pidetään saaliin kokonaisuus aina alle tutkimuksen pohjalta määrittyvän maksimiarvon.

Aikataulu: 2016

Vastuutaho: kaikki toimijat, yhteistoimintaorganisaatio

*Kuva:
Petri Uusitalon
arkisto*

Miekojärven suurhauki ja kalastaja Jouko Sirkkala. Kuva: Miekojärven Kala

7 Alueen kalastusmahdollisuudet

Kalastusalueen latvaveden muodostaa Kilpisjärvestä alkava Könkämäeno, joka Enontekiöllä Könkämäenon ja Lätäsenon yhtymäkohdasta alkaen jatkuu Muonionjokena. Muonionjokeen yhtyy Lappeassa Ruotsin puolelta tuleva Tornionjoki ja näin paikallisten Väyläksi kutsuma virta jatkuu merta kohti Tornionjokena. Pituutta tällä rajajoella on yhteensä 500 km.

Väylän yhteislupa kattaa Suomen puolen lisäksi suurelta osin Ruotsin puoleisen vesialueen. Kalastus keskittyy pitkälti Väylän kuninkuuslajiin, lohen soutuun. Väylän toinen merkittävä saaliskala on harjus, jota tavoitellaan pääosin perhövällein rannalta käsin. Erityisesti alueen pohjoisosat ovat suurharjusten aluetta. Satunnaisesti Väylältä tulee saaliina myös meritaimenta, joka kuitenkin on rauhoitettu Tornion-Muonionjoen kalastusalueella. Myös hauki, ahven, suuri säynävä ja talvikaudella made ovat hyviä saaliskaloja. Hauen kalastuksessa on Euroopassa me-

neillään varsinainen noususuhdanne, ja useat lohenkalastusalueet mm. Ruotsissa ja Irlannissa markkinoivat voimakkaasti myös hauen kalastusta. Monille Keski-Euroopan urheilukalastajille suurhauki on lohikaloja kiinnostavampi saalis.

Merkittävää lisäarvoa kalastukseen tuovat yli 20 Väylään laskevaa sivujokea, joista osa on myös meritaimenen potentiaalisia kutujokia. Näistä merkittävin Suomen puolella on Äkäsjoki ja erityisesti siihen laskeva Kuerjoki Ylläksen matkailukeskuksen läheisyydessä. Suurin Väylään laskeva sivujoki on Muonionjokeen yhtyvä Lätäseno, jolla on pituutta n. 100 km.

Sivujokien yleisimpänä saalisjalokalana on harjus muun luontaisen kalakannan lisäksi. Taimen on rauhoitettu Väylällä ja sen sivu-uomissa. Myös osassa Väylään laskevissa sivujoissa taimen on rauhoitettu riippumatta siitä, onko kyseessä vaeltava meritaimen vai paikallinen taimenkan-

ta (niiden tunnistaminen on useimmiten mahdotonta). Merkittävin sivujokien rauhoitusalue on tällä hetkellä Äkäsjoki. Taimenen rauhoituksella tähdätään erittäin uhanalaisen meritaimenkannan elpymiseen, jolloin siitä voi muodostua merkittävä saaliskala Väylälle ja osaan sen sivujokia. Kalastukseen sopivia pienempiä jokia on kymmeniä. Näistä kalastajien suosimia ovat esim. Jerisjoki, Aakenusjoki, Kangosjoki, Särkijoki Muoniossa sekä Naamijoki Pellossa.

Alueella on myös runsaasti järviä, joista suurin on Pellon ja Ylitornion alueella sijaitseva Miekojärvi. Miekojärven erinomainen kuha-, ahven- ja haukikanta ja se on erityisesti vetouistelijoiden ja entistä enemmän myös kuhan jigaajien suosiossa. Miekojärvi on maailman pohjoisin kuhavesi. Muita urheilukalastuksen kannalta merkittäviä järviä ovat esimerkiksi Pellossa Ajankijärvi, Valkeajärvi ja Koutusjärvi, Kolarissa Ylinen Sieppi-järvi, Vaattojärvi, Kesänkijärvi ja Pasma-

järvi, Muoniossa Olosjärvi, Torassieppi, Vuontisjärvi, Särkijärvi ja Kangosjärvi. Pasmajärvi on Kolarin suurin järvi, jossa erillisellä hankkeella on kehitteillä turvallinen ja retkeilyrakenteilla varustettu eränkävijöiden kohde.

Näiden lisäksi alueelta löytyy kymmeniä pieniä järviä tai pikemminkin pienten jokien yhdistämiä järviketjuja, jotka tarjoavat mahdollisuudet todella monimuotoiseen urheilukalastukseen. Miekojärvestä Tornionjokeen laskeva Tengeliönjoki voisi tulevaisuudessa kehittyä merkittäväksi kalastuskohteeksi, mikäli Portimonkosken voimalan ohittava kalatie saataisiin rakennettua.

Alueelle on osakaskuntien toimesta kehitetty myös useita helposti saavutettavia istutuskohteita, jotka sopivat hyvin myös perhekalastukseen ja ovat kauniissa luontoympäristössä hyviä retkikohteita. Näiden määrän odotetaan edelleen kasvavan. Toimivia kaikille avoimia istutus-

kohteita ovat tällä hetkellä Kangosjärven osakaskunnan ylläpitämä Pieni Harjujärvi Muoniossa ja Kolarin osakaskunnan ylläpitämä Rautujärvi Kolarissa sekä Ylläksen kupeessa sijaitseva Metsähallituksen ylläpitämä Kesänkijärvi. Metsähallituksella on lisäksi alustavia suunnitelmia kehittää Pellon kunnan alueella sijaitsevasta erämaisesta, mutta helposti saavutettavasta Koutusjärvestä virkistyskalastuskohde. Näillä on tärkeä merkitys ympärivuotisena kalastuskohteena niille matkailijoille, joilla kalastus ei ole pääroolissa vaan osana muuta lomaohjelmaa. Kohtuullisen saalisvarmoina kohteina nämä palvelevat hyvin myös tunturikeskusten asiakaskuntaa ja erityisen hyvin ulkomaisille asiakkaille järjestettyjä ohjattuja retkiä. Istutuskaloina on mm. siikaa, kirjolohta, taimenta ja harjusta luontaisten kalalajien hauen, ahvenen ja särkikalojen lisäksi.

Suomen puoleisella jokiosuudella on vähän helposti saavutettavia rannalta kalastuspaikkoja, joskin niitä on merkitty

vuonna 1995 tuotettuun laadukkaaseen kolmiosaiseen karttaesitteeseen huomattava määrä. Nykyisellään niihin ei ole juurikaan opastusta, mutta ainakin osa paikoista on edelleen käytettävissä. Suomen puolella ei ole varsinaisia perhokalastajille suunnattuja poolialueita, Ruotsin puolella esimerkiksi Kengis Bruk (Kongäsen Bruuki) ja Rajamaa ovat suosittuja ja arvostettuja poolikohteita.

Kalastukseen talvikaudella on varsin hyvät mahdollisuudet, mutta sen matkailullinen hyödyntäminen on vielä vähäistä. Väylä sopii harjuksen ja mateen pilkkimiseen ja lähes kaikki järvet ahvenen pilkkimiseen ja Miekojärvestä nousee talvisaaliina myös kuhaa. Istutuskohteilla on talvikalastuksessa tärkeä rooli sekä Väylävarren yritysten ympärivuotisen toiminnan kannalta että myös läheisistä talvikeskuksista tuotavien asiakasryhmien kohteina. Kun kesällä kalastus on usein päätuotteena, niin talvikaudella se useimmiten on oheistuote.

*Kesänkijärvi.
Kuva: Ylläksen
matkailuyhdistyksen
arkisto*

Laatuharjusta
Äkäsjöesta.
Kuva: Vesa Kaulanen,
Ylläksen Yöpuu

7.1 Kehitysaskeleita: Kalastusmahdollisuuksien kehittäminen

Kehitetään näkyville ja helposti saatavettaville paikoille (levähdyspaikat, kioskipaikat, majoitusyritysten rannat) heittopaikkoja lähinnä viehekalastajille, jotka haluavat pienimuotoisesti kokeilla kalastusta matkailun ohessa. Merkitään esittelykarttoihin ja tuodaan erikseen esille matkailutietojen yhteydessä. Näin aktivoidaan päivälupien myyntiä.

Aikataulu: 2016/2017/2018 →

Vastuutaho: osakaskunnat, Metsähallitus, Väylänvarren majoitusyritykset

Investoinnit/rahoitus: valikoituihin paikkoihin heittolaiturit, opastekyltit, pienimuotoista raivausta

Päivitetään ja merkitään selkeästi (myös tienvarteen) rannalta kalastuspaikat vanhan kartta-aineiston pohjalta. Näin aktivoidaan päivälupien ja pitempi-aikaisten lupien myyntiä.

Aikataulu: 2016/2017 →

Vastuutaho: osakaskunnat, Metsähalli-

tus, kunnat, Väylänvarren yritykset

Investoinnit/rahoitus: päivitystyön henkilökustannukset, opaskyltit, raivaukset myös perhokalastus huomioiden, rahoitustuki osana strategian kokonaishanketta

Kehitetään väylälle osakaskuntien ja yritysten yhteistyönä muutamia valvottuja ja erikseen hinnoiteltuja erityiskalastusalueita (rajajokisopimus huomioiden) esim. viiden poolipaikan rakenteella. Nämä voidaan rajata soutukalastusalueiden ulkopuolelle. Poolialueita voidaan perustaa myös sivujokiin, erityisesti Äkäsjöessä on siihen hyvät mahdollisuudet.

Aikataulu: 2016/2017 →

Vastuutaho: osakaskunnat yhteistyössä yritysten kanssa

Investoinnit/rahoitus: merkitseminen, mahdollista maaston ja joen pohjan raivausta, rahoitus osakaskuntien toimesta (myös poolin lisämaksutulot tulevat osakaskunnille)

Kuvataan väylän sivujokien ja muiden pienempien jokien sekä järvien kalastustiedot (sijainti, kalakanta, luvat) loogisen jaottelun mukaan yhteen Väylänvarren kalastusesitteeseen yhdessä varsinaisen Väylän kalastustiedon kans-

sa. Julkaisu ilmestyy sekä painettuna että sähköisenä. Julkaisijana toimii alueelta muodostettava yhteistyöorganisaatio. Yhteistyöorganisaatio on jokin alueella toimivista organisaatioista, johon laajan alueen toimijoiden on mahdollista sitoutua.

8 Tornionjoen kalastussääntö ja lupapolitiikka

Tornionjoen kalastussääntö on osa Suomen ja Ruotsin välistä rajajokisopimusta ja se säätelee alueen kalastusta sekä Suomen että Ruotsin puolella (Tornion-Muonionjoki sekä Könkämäeno). Paikalliset viranomaiset toteuttavat ja valvovat kalastussäännön määräyksiä. Rajajokikomisio seuraa rajajokisopimuksen (ml. kalastussääntö) toteutumista sekä yhteensovittaa ohjelmia ja suunnitelmia siten, että rajajokisopimusta noudatetaan.

Tornionjoen alueella on vuodesta 1993 saakka ollut käytössä yhteislupa, jolla saa kalastaa lohta koko Suomen puoleisella jokialueella ja tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta myös Ruotsin puolella. Lupa oikeuttaa kalastamaan molempien maiden puolella myös muuta kalaa erään poikkeuksin. Tornionjoen kalastussäännön lisäksi kalastusta säädelään kalastuslailla. Lisäksi kansallinen Itämeren meritaimen- ja lohistrategia edellyttää toimia mm. kalastajakohtaisen kausikiintiön sekä saalisilmoitusveloitteen osalta. Nämä puolestaan edellyttävät kiintiöille luotettavaa valvontamenetelmää.

Lupahinnat 2015:

Koko Väylä Enontekiö-Tornio:

- Vuorokausilupa 15€
  - Viikkolupa 60€,
  - Kausilupa 120€ , 13-18 v 50 % alennus, alle 13 v maksuton
- Kausilupa yhden kunnan alueelle (rajakuntakortti):
- 60€, 13-18 v 50 % alennus, alle 13 v

maksuton

Lupamyyntitulot ja lupamäärät 2014:

Lupamyyntitulot (v. 2014) netto* 425.000 euroa, josta kuntalupien osuus 160.000 €**, yhteisesti jaettava osuus v.2014 Suomessa ja Ruotsissa oli 265.000€*** Lupia myytiin kalastuskaudella 2014 seuraavasti:

- 1 vrk lupia 4042 kpl
- 2 vrk lupia 1676 kpl
- 3 vrk lupia 675 kpl
- viikkolupia 1083 kpl
- Kausilupia koko joelle 507 kpl
- Kausilupia yhden kunnan alueelle 3010 kpl

* Bruttotulosta on vähennetty myyjien palkkio 10 %:a ja sen jälkeen on vähennetty yhteisluvan hoitokunnan osuus 18 %:a.

** Tilitetään ko. kunnan alueella myytyjen lupien perusteella kunnan osakaskunnille

*** Summasta tilitetään 50 %:a Suomen ja Ruotsin valtioille valvonta ym. kuluihin, 50 %:a tilitetään osakaskunnille tai vastaaville vesialueiden omistajille hehtaariperusteisesti.

Strategiatyön aikana haastatellut yritykset ja muut toimijat (mukaan lukien osakaskunnat) pitivät muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta yhteislupaa erittäin tärkeänä ja näkivät sen mahdollisen rapautumisen heikentävän alueen edellytyksiä kalastusmatkailun kehittämisessä.

Kidusmerkki
Lainiojoelta.
Kuva:
www.länstyrelsen.se

Osakaskuntien kritiikkiä on aikaisemmin kohdistunut hehtaariperusteiseen jakoon, jonka ei katsota vastaavan alueiden kalastuspainetta. Tätä epäkohtaa on tasattu kuntaluvan tuloutuksella kuntakohtaisesti osakaskunnille ko. kunnan alueella myytyjen lupien perusteella. Myös valtioiden osuuden suuruutta on kritisoitu, koska sillä ei katsota saatavan vastinetta esim. riittävän valvonnan muodossa.

Osa haastatelluista pitää lupahintoja liian halpoina, jolloin lohien kalastuksen arvostus kärsii. Saaliskiintiön valvonnan puuttumisen katsotaan samalla tavoin johtavan aliarvostukseen ja ylikalastukseen. Kritiikkiä kohdistuu myös kulkuverkoilla tehtävään kalastukseen ja sen katsotaan olevan voimakkaasti ristiriidassa muun joella tapahtuvan kalastuksen kanssa. Sen jatkuminen nykymuodossaan ei ole kestävän kehityksen mukaista ja asettaa kyseenalaiseksi samanaikaiset vaatimukset merikalastuksen rajoittamiseksi. Vähintäänkin sille ja muulle perinnekalastuk-

sen piiriin kuuluville kalastusmuodoille on asetettava samat kiintiörajoitukset ja niiden valvonta, mitä jokialueen vapakalastukselle esitetään.

Kun kalastustoiminnan laatua halutaan kehittää kestävässä suuntaan ja saada lohelle riittävä arvostus ja alueelle riittävästi matkailutuloa, on tehtävä toimenpiteitä lupaja kiintiöjärjestelmän kehittämiseksi. Myös kritiikkiä herättäneitä lupatulojen jakoperusteita voidaan edelleen kehittää. Nämä ratkaisut näyttävät suuntaa sille, että Tornion-Muonionjoen alueesta voi kehittyä kansainvälisen tason kalastusmatkailualue.

Kidusmerkin käytöstä on myönteisiä kokemuksia lähialueella Ruotsin Lainiojoella ja sen tuloksena käytäntö voi laajeta myös muihin lohijokiin Ruotsissa. Irlannissa, jossa on vuosittain avoinna lähes 90 lohijokea, on lailla säädetty kidusmerkin käyttö ja se toimii hyvin. Kidusmerkille vaihtoehtona on pyrstöön kiinnitettävä vastaavanlainen merkki.

Kun kidusmerkkiä käytetään vain lohen ja mahdollisesti tulevaisuudessa meritaimenen kalastuksessa, mahdollistaa se tarvittaessa edullisemman yhteislupalupamyynnin niille, jotka eivät lohta ja tai

meritaimenta kalasta. Tällöin yhteisluvan myyntihintoja voidaan muun kalan osalta reilusti alentaa lohilupaan verrattuna ja lisätä tätäkin kautta tuloutusta vesialueiden omistajille.

8.1 Kehitysaskelaita: Yhteislupa

➔ Perustetaan molempien maiden avaintahoista (mukaan myös ammattimaisesti toimivia kalastusmatkailuyrittäjiä) koostuva työryhmä, joka hioo yhteislupakäytännön lopulliseen muotoonsa seuraavassa esitetyn pohjalta:

➔ Päiväluvan hinta nostetaan nykyiseltä 15 euron tasolta 20 euroon ja kalastuskiintiö on nykykäytännön mukainen yksi lohi/vrk.

➔ Muiden lupien hinta on päiväluvan hinta x päivien määrä. 6 vrk lupajakossossa (viikkolupa) yksi maksuton päivä (hinta 5 x 20 € = 100 €) ja saaliskiintiö on yksi lohi/vrk ja enintään 10 lohta/kalastaja/kausi.

➔ Toteutetaan kausilupa ainoastaan kuntakohtaisena ko. kunnan asukkaille ja kesäasukkaille, joilla loma-asunto ko. kunnassa. Kiintiö yksi lohi/vrk ja 10 lohta/kausi, hinta 80 €. Alle 18-vuotiaat 40 €. Aikaisemmin käytöstä poistettu perhelupa palautetaan kuntakohtaisena, hinta 100€, kiintiö yksi lohi/vrk ja 10 lohta/kausi. (Huom! Rajajokisopimus saattaa rajoittaa luvanostajien eriarvoista kohtelua)

➔ Otetaan kidusmerkki käyttöön kaikissa lupamuodoissa tehostamaan valvontaa heti, kun sen käyttöön on tekniset valmiudet. Ilman tätä käytäntöä kausikiintiön valvonta on tehotonta. Edellyttää samaa käytäntöä Ruotsin puolella.

➔ Suositellaan suurten naaraslohien vapauttamista (etenkin kauden loppuvaiheessa) ja kannustetaan siihen esimerkiksi vapautuskuvakilpailulla.

➔ Pyritään saamaan saalisilmoitus riittävin kannustein mahdollisimman kattavaksi. Ellei riittävää kattavuutta saavuteta tai kansallisen lohistrategian säännökset sitä vaativat, voidaan se säätää Irlannin mallin mukaisena pakolliseksi. Käytännössä kidusmerkin käyttö- ja saalisilmoitusvelvoite kulkevat käsi kädessä.

➔ Lisätään valvontaa tuntuvasti. Valvontaa lisää osaltaan kalastusalueen uskotavuutta. Lisäystä tuetaan erillisrahoituksella ja valvontaa toteutetaan vähintään kolmen vuoden ajan (osana laajempaa kokonaishanketta).

➔ Lupamyynnin tuloutuksessa myös yhden vuorokauden luvan myynnistä 50 %:n osuus tuloutetaan jatkossa sen kunnan alueelle, missä lupa on myyty.

➔ Lisäksi, mikäli tulevaisuudessa otetaan tarvittaessa käyttöön jokea koskeva kokonaiskiintiö, joka vähentää myytävien lupien kokonaisuutta, tulee tällöin majoituskohteilla ja opasyrityksillä olla vieraskalastajien osalta etuoikeus lunastaa lupia majoittuville asiakkaille, mikäli se on Rajajokisopimuksen puitteissa mahdollista.

➡ Väylällä lohienkalastuksessa käytettävien suomalaisten veneiden tulee olla virallisesti rekisteröityjä (Trafi) tunnistamista varten kaudesta 2016 lähtien.

➡ Oikeudenmukaisuuden vuoksi valvonnan periaatteet ja välineet on ulotettava myös kaikkeen perinnekalastukseen ja soveltuvilta osin merikalastukseen. Perinnekalastuksessa tulee olla sama kiintiöpohja kuin muussa jokikalastuksessa. Näin kaikki kalastusmuodot noudattavat kestävä kehityksen periaatetta.

On mahdollista, että lupahintojen nostaminen pienentää ainakin hetkellisesti luvan ostaneiden määrää, mutta lupamyynnin kokonaistuloon sillä ei oletettavasti ole laskevaa vaikutusta. Ajan mittaan on todennäköistä lupatulojen kasvu. Lisäksi voidaan arvioida, että luvanostajien määrän väheneminen ei heijastu majoittuvien asiakkaiden määrään, vaan karsii niitä, jotka eivät maksullisissa kohteissa majoitu.

Kaikkien osapuolten kannalta on tärkeää, että kiintiöintiä tarkastellaan pitkäjänteisesti ja tieteelliseltä pohjalta. Riittävän poikastuotannon kannalta nykyinen arvio on keskimäärin 65 000 nousulohta joen nykyisellä kalastusvolyymilla. Jokikalastuksessa on hyväksyttävä tarvittaessa poikastuotannon turvaava kokonaiskiintiö, joka alentaa lupamääriä nykytilanteeseen verrattuna kaikissa kalastusmuodoissa. Irlannissa on pitkään ollut käytössä kausikoh-

tainen kiintiö (kolme jaksoa), jolla voidaan välttää ylikalastusta tiettyinä kausina.

Muutosten käytännön edellytyksenä on, että alueen osakaskunnat ja muu vesialueiden omistajat sekä Suomen että Ruotsin puolella sitoutuvat yhteisluparatkaisuun pitkällä, mielellään viiden vuoden sopimuksella. Myös viranomaisten pitemmän aikavälin sitoutuminen yhteisluvan periaatteisiin on yhtä tärkeää. Sovitulla aikavälillä voidaan yksimielisesti toimien saada merkittäviä tuloksia alueen kalastusimagon kohentamisessa ja kansainvälisten asiakkaiden hankinnassa. Pitkä sopimuskausi antaa myös yrityksille nykyistä varmemman pohjan investoinneille ja kehitystyölle. Sopimuskaudella voidaan tehdä tarpeen mukaan säätelyä siinä määrin kuin Rajajokisopimus ja kalastussääntö sen mahdollistavat, mutta periaatteet pysyvät samoina.

Aikataulu: syksy 2015 lupatyöryhmä koolle ja uudistusten toteutus vaiheittain 2016/2017

Vastuutaho: Yhteislupaorganisaatio, osakaskunnat ja muut kalastusoikeuksien omistajat, Rajajokikomissio, ELY ja vastaava Ruotsin viranomainen, Luke, kunnat, alueen yhteistoimintaorganisaatio

Investoinnit/rahoitus: mahdolliset kiusmerkit 400 €/1000 kpl, sähköisen järjestelmän kehittäminen osana kokonais-hanketta, asiantuntijakulut

*Kuva:
Jari Rossi/
Keimiön koukkaus*

9 Valvonta

Kalastusmatkailustrategian laatimisen yhteydessä on käynyt selväksi, että Tornion-Muonionjoen kalastukseen liittyvä valvonta on erittäin vähäistä. Ruotsin puolella valvonnan henkilöresursseja on lisätty koulutuksen kautta, mutta resursseiden käyttöön ei ole riittäviä rahavaroja.

Aiemmin Tornion-Muonionjoella kalastuksen valvontaan ovat osallistuneet mm. rajavartiosto ja tulli, joilta on resursseiden karsinnan vuoksi rajoitettu kalastuksen lupavalvontaa. Valvonnan uhkankin käytännössä puuttuessa on Tornion-Muonionjoella vilkkaimpina sesonkeina tapahtunut ylilyöntejä vuorokausikohtaisen kiintiön ja ylipäättään lupien voimassaolon suhteen. Kalastuksen valvonta edellyttää rahallisia resursseja ja lisäksi valvojen toimivaltakysymysten tulee olla selkeitä. Yhteislupamyynnin tuotoista ei voida

lohkaista riittävää osaa valtioille valvontaresurssien aikaansaamiseksi. Tehostettu kalastuksenvalvonta edellyttää vähintään määräaikaista lisäresursseja. Rahoitus tehostetulle valvonnalle tulee osoittaa erikseen esimerkiksi laajaan kehityshankkeeseen sisältyvänä toimenpidekokonaisuutena.

Valvonta on keskeinen osa kalakantojen kestävästä käytöstä. Kalastuksenvalvojan tulee olla ELY-keskuksen hyväksymä. Kalastuksenvalvojalla tulee olla ELY-keskuksen hyväksynnän lisäksi valtuutus kalastusalueelta, osakaskunnalta, vesialueen omistajalta tai kalastusoikeuden haltijalta valvoa kalastusta. Kalastuksenvalvojan on esitettävä tarvittaessa kalastuksenvalvojakortti.

(Lähde: Kalatalouden Keskusliitto 2015, www.ahven.net.)

10 Majoitus

Majoitus on yksi merkittävimmistä matkailutuloon vaikuttavista tekijöistä. Tällä hetkellä matkailutulon muodostumisen kannalta epäkohtana on se, että huomattava osa alueen ulkopuolelta tulleista yöpyivistä kalastajista ei majoitu maksullisissa kohteissa. Esimerkiksi asuntovaunuja pysäköidään yöpymistä varten mielivaltaisesti levähdyspaikoille ja yksityisalueille. Tilanne on monella tapaa hankala ja se on johtanut jopa riitoihin paikallisten, yrittäjien ja kalastajien välillä.

Matkailutulo on mahdollista nostaa riittävä tasolle vain majoitustarjonnan kautta ja mahdollisimman suuri osa palveluista, kuten myös kalastus, pitäisi olla majoitussidonnaista. Verkostoitumalla

muiden palvelutuottajien kanssa majoitusyritykset voivat tarjota täysipainoisen tuotteen joko paketoituna tai ainakin oheispalveluita aktiivisesti tarjoamalla. Vastaavasti esim. kalastusoppaille verkostoituminen majoitusyritysten kanssa tarjoaa markkinointiapua ja täydentää oppaan peruspalvelua.

Majoitukseen alueelta löytyy erilaisilla sijaintipaikoilla kohtuullisen hyviä vaihtoehtoja. Väylän varrella on pääasiassa pieniä persoonallisia kohteita, myös taajamissa on pienimuotoista majoitusta (melko kirjava valikoima). Järeämpiä yksiköitä on Ylläksen suuren ja Oloksen keskisuuren kapasiteetin lisäksi vain muutama (esimerkiksi Harriniva,

*Kuva:
Ylläksen
matkailuyhdistyksen
arkisto*

Lappean Loma). Majoituspotentiaalia heikentää se, että osa tunturikohteiden majoitusyksiköistä on suljettuna kesäkaudella. Majoitukseen alueelta löytyy erilaisilla sijaintipaikoilla kohtuullisen hyviä vaihtoehtoja. Väylän varrella on pääasiassa pieniä persoonallisia kohteita, myös taajamissa on pienimuotoista majoitusta (melko kirjava valikoima). Järeämpiä yksiköitä on Ylläksen suuren ja Oloksen keski-suuren kapasiteetin lisäksi vain muutama (esimerkiksi Harriniva, Lappean Loma). Majoituspotentiaalia heikentää se, että osa tunturikohteiden majoitusyksiköistä on suljettuna kesäkaudella.

Majoituskohteita löytyy myös hienojen järvien rantamaastoista, joissa monimuotoinen kalastusmahdollisuus on parhaimmillaan ja se voidaan yhdistää muihin

luontoelämyksiin. Tällaisia kohteita on esim. Muonion Torassiepin, Jerisjärven ja Särkijärven alueella. Väylä on niistä noin puolen tunnin ajomatkan päässä, majoituskohteen läheinen järvi ja useimmiten myös monet pikkujouet mahdollistavat eri kalastusmuodot helposti. Alueen suurin järvi Miekjärvi voisi kehittyä merkittäväksi ympärivuotiseksi kalastus- ja luontomatkailukohteeksi, mutta se edellyttää majoituskapasiteetin merkittävää lisäämistä. Metsähallituksella on tähän tarkoitukseen jo valmiiksi kaavoitettu alue.

Välittäjillä on runsaasti lomamökkikohteita ja vaikka ne painottuvat tunturikohteiden alueelle niin, ne sopivat hyvin myös kalastusmatkailun tukikohdiksi. Osa suurimmista laadukkaista mökkikohteista sopii hyvin 8-12 hengen kalastusseurueille.

le pitempiaikaiseen oleskeluun ja esim. yrityskokouksiin.

Investoinnit majoituskapasiteettiin edellyttävät kesäkauden pidentämistä ja vähintäänkin kohtuullista ympärivuotista käyttöä. Ympärivuotisuus vaatii muiden talvitoimintojen kehittämistä Väylänvarrella ja tunturikeskuksissa entistä aktiivisempaa otetta kalastusmatkailuun ja muihin kesäaktiviteetteihin. Majoituksessa markkinointiviestinnän kannalta ongel-

mana on, että erityyppisiä kohteita ei ole ryhmitelty erilaisia kohderyhmiä varten. Erityisesti yksittäisten mökkien markkinointia voidaan tehostaa kokoamalla niitä yhteen esim. Norjan Rørbyer -kalastusmökkiketjun tapaan.

Mökkivälittäjien suuren kapasiteetin osalta sopivuus kalastukseen voidaan ilmaista hakuominaisuutena suhteellisen yksinkertaisin toimin varaamo- ja hakupalveluissa.

10.1 Kehitysaskeleita: Majoitus

➡ **Panostetaan yleiseen laatu-tason parantamiseen**, joka tähtää erityisesti kauden pidentämiseen, ohjataan julkista investointirahoitusta esim. Leader-toiminta-alueiden kautta.

➡ **Kartoitetaan investointitarpeet**

➡ **Merkittävänä uusininvestointikohteena** pyritään käynnistämään esim. Miekojärvellä Karhumaan kaava-alueen rakentaminen ja siihen kytkeytyvän muun palvelutarjonnan kehittäminen, jolloin alueen suurin järvi saataisiin tehokkaasti kalastusmatkailun vetovoimakohteeksi. Pellossa on tarve leirintäalueinvestointiin, mikäli nykyisellä leirintäaluepaikalla ei ole jatkuvuutta. Yleisesti kuitenkin nykyisen majoituskannan kehittäminen on investointien priorisoinnin kärjessä.

➡ **Kehitetään tarjonnan ryhmitte-lyä** markkinointiviestintää varten (kaikkea ei tarvitse ryhmitellä):
– yksittäiset mökit Norjan Rørbyer ket-

jun malliin löyhäksi markkinointiyhteenliittymäksi, kuvaava nimi ja tietyt yhteiset kriteerit

www.visitnorway.com/uk/where-to-stay/stay-at-a-fishermens-cabin/

- kohteet seurueille (suuremmat yksittäiset laatumökit, sopivat mökkirykelmät)
- kohteet perheille (oltava toimintoja perheen kaikille jäsenille)
- varsinaiset kalastusmatkailukohteet, joilla suurempi kapasiteetti/palveluvalikoima (kärkiyitykset)
- järvenrantakohteet (hieno luontoympäristö)

Aikataulu: 2016 →, osin kokonaishankeen puitteissa

Vastuutaho: kunnat yhteistyössä Leader-toimintaryhmien kanssa, ELY, yhteistoiminta-organisaatio

Investoinnit/rahoitus: suuruutta ei voi määritellä ennen kartoitusta.

Kuva: iClipart.com

Tulevia kalastusoppaita. Kuva: Petri Uusitalon arkisto

11 Kalastusoppaat

Alueen kalastusoppaista ei ole yhtenäistä rekisteriä eikä myöskään oppaiden tarkka lukumäärä ole tiedossa. Osa toimii itsenäisesti ja osa on sijoittunut ohjelmapalveluyrityksiin. Väylän alueella valtaosa oppaista on kokeneita lohensoutajia, kalastuksen yleisoppaita on vähemmän kuin soutavia oppaita. Monet majoitusyritykset kokevat ongelmallisen vapaan oppaan löytämisen nopeasti erityisesti soutukauden keskellä. Kalastus on pitkälti suhteellisen lyhyeen kesäsesonkiin rajoittuvaa ja kalastusopastoinnin lisäksi oppaiden on työllistettävä itsensä talvikaudeksi muulla tavoin esim. talvikeskusten safarioppaina tai muussa työssä. Myös talvikalastuksen tarjontaa on kehitettävä ja lisättävä esimerkiksi hyödyntämällä pilkkimisessä istutuskohteita.

Kansainvälisten asiakkaiden tavoittelu lisää suoraan opaspalveluiden tarvetta ja asettaa oppaan työlle myös uusia vaatimuksia. Kielitaidon lisäksi oppaan on

tunnettava asiakkaan lähtömaan kalastus- ja muuta kulttuuritaustaa ja osattava käsitellä asiakkaita aloittelevasta harrastajasta aina vaativiin ”pro” -perhokalastajiin. Kalastusmatkailu asiakkaille on esim. viikon oleskelun aikana pystyttävä tarjoamaan monimuotoista kalastusta lohensoudun lisäksi pienemmillä jokialueilla, erämaajärvillä, Väylän rannoilla tai vaikkapa helikopterimatkan päässä olevalla tunturilammella.

Kokonaiselämyksen kannalta tärkeää on myös kalan käsittely ja sen valmistaminen tarvittaessa ateriaksi yhdessä asiakkaan kanssa. Tähän liittyy myös muiden luonnonantimien (sienet, marjat, yrtit) tunteminen ja hyödyntäminen ruoan valmistuksessa.

Itsenäisenä yrittäjänä toimivan oppaan on tärkeää hallita myös markkinointi, talous ja muut liiketoimintaan kuuluvat keskeiset asiat. Tuotteistaminen ja tuotteiden saaminen hyvää myyntiasuun on erityi-

sen tärkeää ja se korostuu sähköisissä välineissä joissa tarjonnan on erotuttava kilpailijoista. Sosiaalisen median hyödyntäminen ja siihen liittyvä taustatyö (kuva,

videomateriaali) on entistä tärkeämmässä roolissa ja siihen on hyvä saada asiakkaat mukaan kertomaan omista kokemuksistaan.

11.1 Kehitysaskelaita: Kalastusoppaat

➔ **Perustetaan koko alueen vaikutuspiirin kattava opaspankki**, jossa kukin siihen liittynyt opas voi päivittää jatkuvasti omaa varaustilannettaan. Pankeissa on perustiedot oppaasta, oppaan hallitsevat kalastusalueet ja kalastusmuodot ja sitä voivat käyttää sekä alueen majoitusyritykset, lupamyyjät ja myös asiakastahot. Toteutuslunastana alueen uudistetut internet-sivut ja yksinkertainen muutamalla hakukriteerillä ja kalenteripohjalla varustettu haku.

Aikataulu: 2016–2017

Vastuutaho: yhteistoimintaorganisaatio

Investoinnit/rahoitus: osana sähköisen järjestelmän kehittämistä kokonaishankkeen alla

➔ **Käynnistetään kalastusoppaan ammattitutkintokoulutus** ja koulutuksessa painotetaan erityisesti kansainvälisen asiakaskunnan hoitamiseen liittyviä aiheita. Peruskoulutuksen ohella oppaille voidaan tarjota täydentävää koulutusta yritystoiminnasta, pro tason erikoiskoulutusta perhokalastuksesta. Eräruokailu ja luonnonantimien hyödyntäminen on nivellettävä peruskoulutuksen osaksi. Alueen kalastuksen ominaispiirteeseen kytkeytyvänä kalastusmuotona on lohensoudun hallinta ja tähän on opiskelijan paneuduttava teorian lisäksi käytännössä kokeneen asiantuntijan avulla.

Oppaille järjestetään koulutuksen yhteydessä mahdollisuuksia tutustua ulkomaisiin kalastuskohteisiin ja opaspalvelu-ryhtyksiin. Tämä voidaan organisoida

myös yhdessä muiden matkailukalastustoimijoiden kanssa. Koulutuksen sisällön painotukset on suunniteltava tiiviissä yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Koulutukseen liittyen tutkitaan myös yhteistyömahdollisuuksia Ruotsin kalastusopaskoulutusta antavan Övertorneå Folkshögskolan kanssa.

Aikataulu: 09/2015 →

Vastuutaho: oppilaitokset erikoisasiantuntijoita hyödyntäen

➔ Eräopaskoulutuksen aikaisemmin saaneille oppaille voidaan tuottaa kalastuksen **täydennyskoulutuspaketti**, jolloin tämä opasryhmä pystyy parhaiten toimimaan ympärivuotisissa tehtävissä, kesällä painottuen kalastukseen, talvella muihin luonto-ohjelmiin kalastuksen ollessa täydentävänä toimintona. Lisäkoulutus voidaan toteuttaa osana kalastusopaskoulutusta.

Aikataulu: 2015 →

Vastuutaho: kalastusopaskoulutustaho

➔ **Kehitetään uutta tuotetarjontaa**, jonka myötä oppaille tarjoutuu enemmän työtä. Tällaisia voivat olla esim. kalastuskurssit, erityisryhmien kalastus, naisille suunnatut kalastusviikonloput, kalastusleirit. Kaikki mainitut vaativat hyvän tuotteistuksen, yhteistyöverkoston ja kohdennettua markkinointia.

Aikataulu: 2016 →

Vastuutaho: majoitusyritykset, oppaat, kuljetus, yhteistoimintaorganisaatio

12 Markkinointi, markkinoinnin ja yhteistoiminnan organisointi, verkostoituminen

Markkinoinnin onnistumisen kannalta on olennaista määritellä selkeät kohderyhmät ja markkina-alueet, joihin keskitytään. Varsinaiset kalastusmatkailijat, joiden matkamotiivina on nimenomaan kalastus, on kohderyhmänä suppeampi kuin matkailukalastajat, joilla kalastus on muun lomaviihteen ohessa yksi aktiviteeteista. Alueen palveluiden myyntiä ajatellen molempia kohderyhmiä kannattaa tavoitella. Kalastusmatkailijoiden tavoittelemisen on huomattavasti haasteellisempaa ja vaatii tarkempaa kohdistamista markkinointikanavien valinnassa.

Matkailukalastajat löydetään todennäköisemmin niiltä markkina-alueilta minne Lappi yleisesti markkinoidaan, silloin on kyse pääasiassa erottumisesta Lapin tarjonnan sisältä. Strategia kuitenkin tähtää ensisijaisesti kalastusmatkailijoiden tavoittelemiseen. Ulkomaan markkinoilla voidaan edetä suoraan kuluttajaporttaaseen tai etsiä erikoistuneita matkanjärjestäjiä. Hyvin monella matkanjärjestäjällä kalastus on yhtenä täkynä esim. mökkikohteiden markkinoinnissa mutta eri markkinoilla on myös kalastukseen erikoistuneita matkanjärjestäjiä ja esim. matkoja järjestäviä kalastusklubeja.

Kalastusmatkailua markkinoidaan sekä imagolla että hyvillä tuotteilla. Pohjoismaista Norja on onnistunut molemmissa parhaiten, yksittäisistä kohteista Ruotsin Mörrum on hyvä esimerkki sekä tuotteis-

tamisesta että imagon luomisesta. Imagon merkitystä ei voi aliarvioida ja sen luomiseen liittyy myös hyvä viestintä, kuluttajien kokemukset ja erityisesti niiden esilletulo sosiaalisessa mediassa. Hyvä imago auttaa myymään konkreetista tarjontaa.

Strategian toteuttamiseen liittyvä markkinointi kohdistuu pääasiassa tarkkaan rajatuille kansainvälisille markkinoille kohdennetuilla välineillä, mutta kotimaatakaan ei ole syytä unohtaa. Erityisesti opastetun kalastuksen, majoituksen ja ruokailupalvelut ostavat kotimaiset yritysasiakkaat ovat tärkeä kohderyhmä, jota kannattaa tavoitella. Kotimaasta voidaan houkuttaa asiakkaita myös erityistapahtumiin, kalastuskursseille, leireille ja muuhun ohjattuun toimintaan.

Tehokasta markkinointia, viestintää, myyntityötä, matkanjärjestäjiin suunnattua toimintaa ja kaikkiin näihin kytkeytyviä sähköisiä järjestelmiä ja niiden ylläpitoa ei voi hoitaa ilman toimivaa ja kohtuullisesti resursoitua organisaatiota. Hankerahoituksella voidaan tukea toiminnan alkuvaihetta ja muutamaa seuraava vuotta, mutta on nähtävä, että organisaatio toimii myös sen jälkeen. Yritykset osaavat luontaisesti ja tarpeen mukaan verkostoitua pienverkostoihin, mutta sen lisäksi tarvitaan laajempaa koko alueen yhdistävää toiminnan organisoijaa erityisesti yhteismarkkinoinnin hoitamiseksi.

12.1 Kehitysaskelleita:

Markkinointi, organisointi, yhteistoiminta

- ➔ Käynnistetään mittava, vähintään kolmen vuoden erillisrahoitteinen kampanja, jonka osana myös markkinointi on painottuen kansainvälisille markkinoille.
- ➔ Väylänvarren yhteismarkkinointi ja yhteistoiminta siirretään kiinteän organisaation alle laajentamalla jotain nykyisistä organisaatioista ja yhdistämällä resursseja. Hankerahoituksella tuetaan sitä niin, että alue saadaan hyvään asemaan Lapin ja Suomen kansainvälisille markkinoille suunnatussa kalastusmatkailukokonaisuudessa.
- ➔ Alueen internet-sivusto rakennetaan kansainvälistä tasoa vastaavaksi ja se toimii myös sosiaalisen median alustana. Sivusto ohjaa kysyntää yrityksiin ja yritysten varausjärjestelmiin. Myös opaspankki ja mahdollinen kiintiörekisteri ja yhteislupatiedosto samassa järjestelmässä.
- ➔ Internet-sivustosta muodostetaan alueen kalastusmatkailun mahdollisuuksien päämarkkinointikanava.
- ➔ Alueen tuotetarjonnan vientiä kansainvälisille markkinoille tuetaan imagoa vahvistavilla toimilla valikoituihin kohdemaihin ja kohderyhmiin suunnattuna. Erityisen tärkeässä roolissa on sosiaalisen median laaja hyödyntäminen, niin että siinä on myös asiakkaat mukana.
- ➔ Edesautetaan alueen majoitusyritysten näkyvyyttä booking.com tai vastaavissa kansainväliset asiakkaat saavuttavissa varausjärjestelmissä. Sitä kautta pienille yrityksille syntyy käytännössä myös monikielinen internet-näkyvyys.
- ➔ Ruotsin kohteiden kanssa tehdään kiinteää markkinointiyhteistyötä ja pyritään saamaan aikaan molempien maiden yhteisiä hankkeita, mikäli se on rahoitusteknisesti mahdollista.
- ➔ Kehitetään yhteistoimintaa kesä- ja talviyrittäjien kesken (Ylläs, Olos), jolloin voidaan tehostaa mm. henkilöstön yhteiskäyttöä.
- ➔ Kalastusmatkailutoimijoiden verkostoitumista muiden palvelutuottajien kesken kehitetään niin, että asiakkaille on tarjolla riittävä oheispalveluvalikoima kalastuksen lisäksi.
- ➔ Organisoidaan tutustuminen alueen sisällä, niin että mahdollisimman monella on kokonaiskuva Väylän eri osista, käyntikohteista ja yrityksistä.
- ➔ Kyläyhdistysten, osakaskuntien ja matkailuyritysten yhteistoimintaa kehitetään esim. tapahtumien, perinneohjelmien järjestämisessä.
- ➔ Toimittajavierailuiden suunnitelmallinen toteutus vähintään vuosittain kansainvälisille kalastuslehtien toimittajille ja ammattimaisille blogien pitäjille. Toimittajavierailuihin liitetään mediaseuranta vierailleiden medioiden osalta.
- ➔ Mikäli Muonio – Kolari – Pello –alue saa järjestettäväkseen perhokalastuksen MM-kisat vuodelle 2019, muodostetaan MM-kisojen markkinoinnista viestinnällinen ja markkinoinnillinen kehäänkärki. Kisoja voidaan suunnitelmallisesti markkinoida ennakkoon useiden vuosien ajan sekä huolehtia kisojen jälkeisestä jälkimarkkinoinnista niin ikään usean vuoden ajan.
- ➔ Perustetaan sähköiseen järjestelmään pohjautuva ”kanta-asiakasrekisteri”, johon rekisteröidään kaikki kalastusluvan ostaneet ja lisäksi aktiivisesti kerätyn (kaikki matkailutoimijat mukana) asiakaspalautteen kautta rekisteröityneet. Rekisteri toimii pohjana suoramarkki-

noinnille ja kohdennetulle viestinnälle. Sen avulla voidaan aktivoida myös saalisilmoitusten antamista ja tehostaa hiljaisempien viikkojen myyntiä.

Aikataulu: 2016–2020

Vastuutaho: yhteistoimintaorganisaatio, kunnat, yritykset, Lapin liitto, Ely-keskus

Investoinnit/rahoitus: 1 000 000 €, minimi 700 000 €

13 Kansainvälisten asiakkaiden hankinta

EU:n alueella arvioidaan olevan 22-25 miljoonaa säännöllisesti vapaa-ajan kalastusta harrastavaa henkilöä. Tästä muodostuu yli 25 miljardin euron tulovaikeus. Yhdysvalloissa arvioidaan olevan n. 40 miljoonaa kalastuksen harrastajaa. Euroopan sisällä määrällisesti eniten harrastajia on Englannissa ja Ranskassa, molemmissa n. 4 miljoonaa. Saksassa yli 3,3 miljoonaa ja Hollannissa n. 1,5 miljoonaa. Pohjoismaissa kalastuksen harrastajia on Euroopassa eniten suhteessa väestöön ja järjestys on Norja, Suomi, Ruotsi.

Arvioiden mukaan kiinnostus urheilukalastusta kohtaan on edelleen kasvamassa ja yhdistyy entistä enemmän hyvän luontoympäristön kokemiseen, seikkailuhakuisuuteen ja on sidoksissa sopivaan majoitukseen. Urheilukalastuksessa korostetaan maailmanlaajuisesti kalastuksen eettisyyttä, joka liittyy kalastuskäyttäytymiseen, ympäristön suojeluun ja paikallisen elämäntavan kunnioittamiseen.

Monilla toimijoilla on jo tuntumaa kansainvälisiin asiakkaisiin, joita tulee mm. booking.com varausjärjestelmän kautta. Nämä eivät ole nykyisellään pääsääntöisesti varsinaisia kalastusmatkailijoita vaan etupäässä matkailukalastajia, joille kalastus on yksi harraste muiden joukossa ja kalastusmahdollisuus voi vaikuttaa matkakohteen valintaan. Useilla ulkomaisilla asiakkailla kalastusmahdollisuus on yksi motiivi matkakohteen valinnalle ja erityisesti tämä korostuu venäläisten matkailijoiden osalla. Monet Väylänvarren yritykset ovat kiinnostuneita lisää-

mään ulkomaisten asiakkaiden määrä ja jatkamaan kautta tällä tavoin. Muutamalla yrityksellä ulkomaiset asiakkaat muodostavat jo nyt suurimman osan koko vuoden asiakasmääristä. Ohjelmalveluyrityksillä, joita on enemmän tunturi-alueilla, kesäkauden asiakasmäärät ovat selvästi talvea vähäisempiä. Kalastusmatkailuun suuntautuminen ja kesäkauden kansainvälistyminen voi piristää merkittävästi myös näiden yritysten toimintaa melonnan tai muiden kesäaktiviteettien ohella.

Myös varsinaisia kalastusmatkailijoita liikkuu jo nyt valikoituihin kohteisiin Suomen puolella ja Ruotsin puolella mm. Rajamaahan. Näille asiakkaille tarjotaan usein kalastusmahdollisuus myös erikoiskohteissa pohjoisempana Norjan ja Suomen raja-alueen tuntumassa.

Venäjä on tämän hetken poliittisesta ja taloudellisesta tilanteesta huolimatta erittäin potentiaalinen markkina-alue erityisesti Murmanskin suunnalta, mutta myös Pietarista ja Moskovasta. Venäläiset ovat pääosin viehekalastajia rannalta tai soutuja ja heille alueen järvet ja niiden lähellä olevat majoituskohteet ovat erinomainen lomailuympäristö.

Kansainvälisen kalastusmatkailun kehittämisessä suuret kärkiyritykset ovat tärkeässä roolissa varsinkin markkinointitoimenpiteiden alkuvaiheessa ja voivat koota pienempiä palveluita yhteen ja paketoita niitä myyntiä varten. Nämä voivat työllistää myös eniten kielitaitoisia

oppaita ja käyttää heitä eri sesonkeina eri tehtävissä.

Kansainvälisille kalastusmatkailijoille on pystyttävä tarjoamaan monipuolinen kokonaisuus, joka on paketoitava lentokenttä/rautatieasema kuljetuksista lähtien. Kalastuksellisesti siihen voi kuulua lohensoutu elämystuotteena, harjuksen kalastusta Väylällä ja jollain pienemmällä joella, osalle järvikalastusta jigaamalla, osalle poolikohteita. Saaliskaloina merkittäviä ovat lohikalajien lisäksi myös kuha, hauki ja ahven. Osalle Keski-Euroopan kalastajista suurhauki ja arktinen kuha ovat huomattavasti kiinnostavampia saaliskaloja kuin lohikalat. Kalastusmatkailijat tekevät tarjonnasta valintoja oman mieltymyksensä mukaan, mutta käytännössä opaspalveluita tarvitaan kaikkiin kalastusmuotoihin liittyen.

Tuotteistamisessa on kehitettävä myös erikoisuuksia. Yksi tällainen voisi olla kolmen maan erilaisilla alueilla tapahtuva kalastustuote työnimellä ”jokivarresta Jäämerelle”, jolla voi saada todella mittavaa kansainvälistä huomiota sosiaalisessa mediassa levitetävän kuva- ja videomateriaalin sekä blogien kautta.

Kansainvälistymiseen on paneuduttava myös koulutautumisen avulla. Tämä koskee oppaiden lisäksi myös kaikki muita toimijoita. Yhtenä osana valmiuksien kehittämistä voi olla tutustuminen muiden maiden käytäntöihin ja sen voi aloittaa naapurimaista Ruotsista ja Norjasta ja hieman kauempaa yli sadan lohijoen Irlannista. Hyviä käytäntöjä löytyy myös eri puolilta Suomea, kaikkien kohteiden ei suinkaan tarvitse olla lohi- eikä jokialuekohteita, vaan erityyppisiä hyvin toimivia kalastusmatkailukohteita.

Kalastusmatkailu on maailmanlaajuisesti kovasti kilpailtu laji ja on äärimmäisen tärkeää, että alueesta pystytään eri

keinoin luomaan erottuva, kiinnostava ja eksoottinen mielikuva ja viemään se markkinoille. Lapin tunnettavuus, eksoottikka ja kiinnostavuus ovat hyvä pohja kansainväliselle esiintulolle. Taustalla on kuitenkin oltava hyvää tuotetarjontaa ja kansainväliseen käyttöön tuotettua esitelymateriaalia ja myös kalastukseen liittyviä käytännön ohjeita eri kielillä. Brändäys ja imagon vieminen markkinoille vaatii aikaa ja systemaattista työtä. Siihen voidaan saada merkittävä nopeutus ja markkinointiapu, mikäli perhokalastuksen MM-kisat 2019 saadaan alueelle. Kilpailujen markkinoinnillinen hyödyntäminen voi alkaa parhaassa tapauksessa jo vuonna 2016.

Kalastusmatkailijoita löytyy lähes kaikista maista, mutta läntinen Eurooppa valikoiden ja Venäjä tarjoavat riittävän potentiaalisen aktiiviselle markkinointityölle ja hyvä viestintä leviää internetin kautta ilman erityisiä lisätoimia kaikkialle maailmaan. Matkailukalastajien osalta tuloksia saadaan parhaiten sieltä missä Lappia markkinoidaan aktiivisimmin ja näkyvyys Lapin osana on erittäin tärkeää. Myös hyvä yhteistyö erityisesti lehtoyhtiöiden kanssa on tärkeää (sekä Suomen että Ruotsin puolella) ja kesäajan yöjuna-yhteys palvelee myös Moskovasta ja Pietarista tulevia asiakasryhmiä. Ulkomaisia matkailijoita palvelevat lentokentät ovat Kittilässä, Rovaniemellä, Luulajassa ja Pajalassa. Myös Kemi, Hetta ja Kiiruna palvelevat koko vesistöaluetta.

Eri maiden kalastustapoihin, kalastusmatkanjärjestäjien tarjontaan ja –markkinointinäkyymiin kannattaa omakohtaisesti tutustua internetin kautta. Yksinkertaisilla hakumenetelmillä löytyy kaikista sopivia esimerkkejä ja kielivaikeuksia ei ole, jos käyttää esim. Google Chrome -selainta, joka kääntää haluttaessa automaattisesti tekstin riittävän hyvään tutustumistarkkuuteen.

Seuraavassa esimerkkilinkkejä eri puolilta Eurooppaa (linkkeihin viitattu 16.7.2015):

Venäjä:

<http://fion.ru/> (Fion on myös Venäjän suurin kalastusklubi)
<http://www.rusfishing.ru>
<http://rybalka.tv>
<http://ryba.fatal.ru>
<http://www.matchfishing.ru>

Hollanti:

<http://www.hengelsport.com/>
<http://www.roofvisnet.nl/>
<http://www.totalfishing.nl/>
<http://www.visserslatijn.nl/>
<http://vliegvisnen.startpagina.nl/>
<http://www.vliegvisnenineuropa.nl/>

Saksa:

<https://www.angelreisen.de/>
<http://www.kingfisher-angelreisen.de/>
<http://www.angelurlaub.de/>
<http://www.andrees-angelreisen.de/>

Eri maiden kalastusportaaleja:

<http://www.fishinginfinland.fi/fi>
<http://www.visitnorway.com/uk/what-to-do/active-holiday/fishing-in-norway/>
<http://www.visitsweden.com/sweden/Things-to-do/Adventure--Sports/Fishing/>
<http://www.fishinginireland.info/>
<http://www.vliegvisners.com/SMForum/>

13.1 Kehitysaskelleita: Kansainväliset markkinat

➡ Tehdään päätökset hakea perhokalastuksen MM-kisoja ja mikäli ne saadaan, niin rakennetaan kansainvälisen näkyvyyden muotoja se huomioiden. Voi toimia “markkinointivälineenä” jo 2016 alkaen.

➡ Tehdään alueen esittelysivut hyvälle kansainväliselle taholle ja täydenne-tään niitä jatkuvasti uudella tarjonnalla, sosiaalinen media täyspainoisesti mukaan ja jatkossa jopa päärooliin.

➡ Korostetaan uudessa opaskou-lutuksessa kansainvälistä toimintaa, erityisesti valikoitujen kohdemarkkinoiden huomioimista. Lisäksi vesistötuntemisen laajennus sivujokiin ja järviin.

➡ Organisoidaan halukkaille yrityksille koulutautumista hyvin suunniteltujen tutustumismatkojen muodossa Norjan ja Ruotsin kohteisiin, joilla ulkomaista asiakaskuntaa ja hyvänä tutustumiskoh-teena on myös Irlanti. Myös kotimaan benchmarkkausta on syytä tehdä niihin kalastuskohteisiin, joissa käy kansainvälistä asiakaskuntaa.

➡ Kytetään kalastusnäkyä (mahdollisuutta) mahdollisimman monen ma-joituskohteen yhteyteen, yksinkertaisia paketteja pienillekin yrityksille. Tavoit-teena saavuttaa kalastuksesta kiinnostu-

neet matkailijat booking.com -varauska-navan kautta.

➡ Nostetaan Lapin ja Suomen kan-sainväliseen kalastusmatkailutarjontaan 2–3 hyvässä kansainvälisessä valmiusti-lassa olevaa yritystä/tuotetta/kohdetta.

➡ Tuotteistetaan muutamien mui-den kansainvälisistä markkinoista kiin-nostuneiden yritysten verkostossa hyvät pilottituotteet valikoiduille markkinoille ja kalastusmatkailukohderyhmille, ver-kostoitumista tarpeen ja tuoterakentei-den mukaan. Näin uutta tarjontaa saa-daan koko ajan markkinoille.

➡ Haetaan valikoiduilta markkinoil-ta matkanjärjestäjäyhteyksiä ja organisoi-daan näiden tutustumismatkoja alueelle.

➡ Kouluttaudutaan eri maiden kult-tuuritaustaan, kalastustapoihin, saaliska-loihin kurssimuotoisen opiskelun kautta (avoin myös muille kuin matkailutoimi-joille).

Aikataulu: 2016 →

Vastuutaho: yhteistoimintaorganisaatio, kansainvälistä kokemusta omaavat kär-kiyritykset

Investoinnit/rahoitus: osana kokonais-hanketta

*Perhokalastuksen
MM-kisat 2007
Simojoen alueella.
Kuva:
Petter Nissén*

14 Perhokalastuksen MM-kisat 2019

Strategiatyön alkuvaiheessa tarjoutui mahdollisuus esittää aluetta perhokalastuksen MM-kisakohteeksi. Kilpailut piti järjestää Pudasjärvellä v. 2017, mutta Suomen Vapaa-ajan kalastajien keskusjärjestö (SVK) perui järjestämisoikeuden Pudasjärven kaupungin Kollaja kannanottoon liittyen.

Suomella on mahdollisuus järjestää kisat tämän hetken tilanteen mukaan v. 2019. Kisojen hakemisesta Suomelle vastaa SVK, joka myös päättää, missä kilpailut Suomessa järjestetään. Kansainvälinen perhokalastuksen kilpailujärjestö FIPS Mouche voinee tehdä järjestämispäätöksen vuoden 2016 kokouksessaan. Mikäli Suomi saa kisat järjestettäväkseen Tornion-Muonionjoen alueella, niin ne pidettäisiin elokuun puolivälissä 2019. Kisoihin osallistuu joukkueita 25–35 maasta

ja joukkueen koko on 7 henkilöä. Varsinainen kisatapahtuma kestää 7 vrk, mutta kilpailijoiden oleskeluaika yleensä 14 vrk, josta ensimmäinen viikko käytetään oma-toimiseen harjoitteluun alueella. Kilpailussa tarvitaan sekä joki- että järviolueita, järvillä kalastetaan veneestä käsin. Kalalajit päätetään kilpailukohtaisesti, mutta lohta ei kalasteta. Väylän ollessa yhtenä kilpailualueena, on kilpailukala harjus. Kaikki kalastus tapahtuu catch&release menetelmällä. Kilpailijoiden lisäksi tapahtumaan osallistuu n. 200 valvojaa, jotka SVK kokoaa eri puolelta maata.

Kilpailun järjestäminen alueella olisi linjassa strategian tavoitteiden kanssa ja toisi selkeän lisäkärjen kansainväliseen markkinointiin. Tapahtuma tuo uskottavuutta, mediajulkisuutta ja valtavan levityksen sosiaalisessa mediassa. Lisäksi itse kisata-

pahtumalla on huomattava taloudellinen vaikutus. Tapahtuman hyödyntäminen markkinoinnissa ja viestinnässä voidaan aloittaa heti kun järjestämispäätös on tehty eli vuodesta 2016 alkaen ja sen jälkimarkkinointia voidaan jatkaa tehokkaasti ainakin vuoden 2020 loppuun. Kil-

pailualueita pyritään löytämään kaikkien kolmen strategiatyön takana olevan kunnan alueelta. Strategiatyön aikana SVK:n edustajien kanssa on käyty keskusteluja ja asia on esitelty työryhmälle. SVK:n edustajat ovat myös tutkineet alustavasti mahdollisia kilpailualueita.

15 Vertailua muihin kalastusmatkailualueisiin/ mahdollisia tutustumiskohteita

Tornionjoen vertaaminen muihin lohijokiin esim. lupamaksujen osalta on vaikeaa, koska vastaavan laajuista yhteislupa-aluetta ei ainakaan Euroopassa ole. Lisäksi useimmissa kohteissa kalastus painottuu perhokalastukseen ja Tornionjoen kuninkuuslaji – soutukalastus on todellinen harvinaisuus.

Suomessa lähellä sijaitsevana vertailukohteena on luonnollisesti Teno, joka on tuttu kohde useimmille Tornionjoen kalastustoimijoille. Näätämöjoki on erityisesti perhokalastukseen liittyen esimerkiksi erämaisemmasta kalastusympäristöstä yhteislupa-alueeseen kuuluvan Könkämäenon tapaan. Kotimainen vertailukohde voi olla myös Kymijoki, vaikka se ei kalastettavalta osuudeltaan ole kun pieni murto-osa Tornionjoen laajuudesta. Kymijokea on kuitenkin tuoteistettu hyvin ja sen sijainti on eteläisen Suomen kalastajia ajatellen otollinen.

Suomen lohijoet kilpailevat ilman muuta kansainvälisillä markkinoilla Ruotsin ja Norjan jokien kanssa ja valikoiden voi niistä oppeja ja kokemuksia hakea. Norjan Lakselta kelpaa esimerkiksi hyvästä kalastusalue-esittelystä ja Mörrum hyvästä tuotteistamisesta. Tässä vertailuun on poimittu pääosin vain hintatietoja, nettilinkkien kautta kannattaa tehdä lisätut-

kailuja ja monella on luonnollisesti omia kokemuksiakin naapurimaiden jokialueista.

Irlanti on jokikapasiteetiltaan omaa luokkaansa Atlantin lohen kalastuskohteena ja tarjoaakin hyvät mahdollisuudet erilaiseen benchmarkkaukseen ja on pitkän kautensa ansiosta myös hyvä tutustumiskohde, jossa voi käydä ennen Tornion-Muonionjoen oman kalastuskauden alkua.

Eri kohteiden tarkastelusta ja vertailusta voi varovasti tehdä muutamia arvioita:

- Tornion-Muonionjoen yhteislupa kahden maan alueita kattavana on sekä luonteeltaan että mittakaavaltaan ainutlaatuinen ja arvokas markkinointitekijä
- Lohen keskimääräinen koko on selvästi yli useimpien muiden lohijokien ja se tarjoaa mahdollisuuden erottautumiseen ja myös paljon kokeneiden pro kalastajien kiinnostuksen herättämiseen
- Lohen kalastuksen hinnoittelussa Torniojoki on selvästi keskimääräisen hinnoittelun alapuolella, vaikka vertailtaisiin yksittäiseen muutaman kilometrin pituiseen kalastusalueeseen.
- Kalastuksen helppous on silmiinpistävä verrattuna useimpiin lohijokiin, mutta halpuus ja helppous nykyisen kal-

taisenä yhdistelmänä johtaa lohien kalastuksen aliarvostukseen. Helppous on kuitenkin hyvä markkinointivaltti kun se toteutetaan oikealla tavalla.

– Lähes kaikki merkittävät lohijoet painottuvat imagoltaan perhokalastukseen ja yleensäkin rannalta kalastukseen. Rannalta kalastuksen mahdollisuuksia pitäisi pystyä lisäämään sekä perho- että viehekalastajia ajatellen. Tätä ei tarvitse tehdä hienon soutuperinteen kustannuksella, vaan sitä täydentäen.

– Lähes kaikilla alueilla tuodaan catch&release vaihtoehto esille, Laxel-vassa jopa siihen liittyvä kilpailu, naaraslohiin vapauttaminen erityisesti esillä. Irlannissa 30 jokea on puhtaasti C&R kohteita.

– Tuotteistamisessa ja kalastusalueen/sen mahdollisuuksien esittelyssä Tornionjoella on paljon kehitettävää. Kehittämistarvetta on myös Lapin ja koko Suomen kalastusmatkailuesittelyssä.

– Kalastuksen monipuolistaminen

on ehdottoman tärkeää ja mm. Irlanti esiintyy lohimaan lisäksi voimakkaasti haukimaana. Samoin useissa Ruotsin kohteissa muut kalalajit ovat merkittävässä roolissa. Meritaimenen osalta kannan toivottava vahvistuminen kestänee vielä vuosia ja jalokaloista huomio on kiinnitettävä harjukseen ja sen elinvoimaisuuteen.

– Harjuskannan elinvoimaisuutta voidaan varmistaa osakaskuntien toimesta rauhoittamalla harjuksen ”monttupilkintä” alueittain vuorotellen, jolloin kuitenkin säilytetään mielenkiintoinen talvikalastusmuoto useimmissa osissa väylää.

– Suurhauki, arktinen kuha ja ahven on tuotava näkyvästi esille ja näiden parhaat kalastuspaikat on oltava oppaiden tiedossa ja tuotava esille markkinointivälineissä.

– Loheen, meritaimeneen ja vesistöön liittyvä tutkimustieto on Tornionjoen ja Tenon vesistöjen osalta huippuluokkaa ja sen säilyminen on tärkeää kestävän kalastuksen kannalta.

Mörrum-joki.

Kuva:

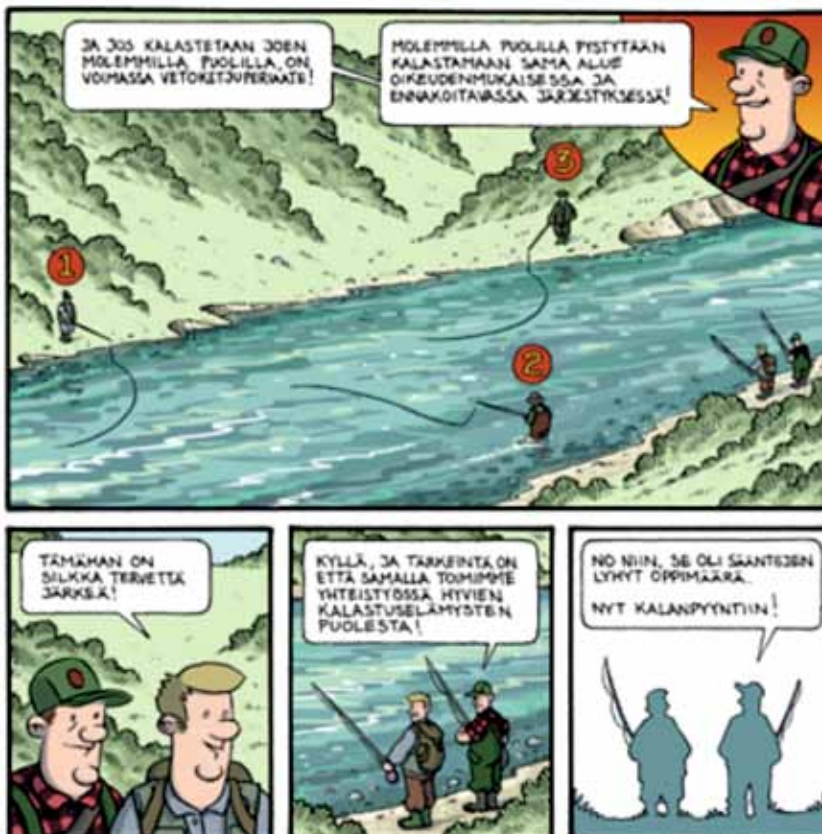
www.sveaskog.se/morrum

Ohjeistusta voi antaa myös pilke silmäkulmassa.
Kuvat: www.lakselva.no

Esimerkkejä kalastuslupien hinnoittelusta (linkkeihin viitattu 16.7.2015):

TENO

- <http://www.tenojoki.fi/tenopaasivut/index.htm>

– 25–45 €/vrk, puolisolupa 5 €/vrk, viikolupa ainoastaan alle 18-v 5 €/vko

KYMIJOKI

- <http://www.lohikeskusotka.fi/>

– kuusi kalastusvyöhykettä
– 22–27 €/vrk, joillakin vyöhykkeillä kausilupa 120 €, yhdellä vyöhykkeellä viikolupa 60 €, venepaikka 100 €

KALIX (RUOTSI)

- <http://www.kalixriver.se/>

– 24 kalastusaluetta
– esim. Ansvär Polcirkeln (12 km): SEK 175 (19 €/vrk) rannalta, SEK 350 (38 €/vrk) veneestä

MÖRRUM (RUOTSI)

- <http://www.sveaskog.se/morrum/>

– SEK 650–700 (70–75 €/vrk), kalastusvyöhyke, alimmillaan SEK 200/vrk. Hinnoittelu muuttuu vyöhykkeen ajankohdan mukaan, paljon paketoitua tarjontaa (majoitus, ruokailu, kalastuslupa)

LAINIOJOKI (RUOTSI)

- <http://www.lansstyrelsen.se/norr-botten/Sv/djur-och-natur/fiske/fjall-fiske/fiskekort/Pages/default.aspx>

- <http://www.lainio.com/enpages/fardstrackor.html>

- <http://www.kangosfvo.se/>

Valtion vesillä:

Periaate: Kiiruna kortti*+ lohen kalastukseen kidusmerkki

Kiintiö: 1 lohi/vrk, 3 lohta/kausi

– 1 vrk: Kiiruna kortti SEK 70 (7,40 €)+kidusmerkki SEK 100 (10 €)=SEK 170 (18 €)

– 3 vrk: Kiiruna kortti SEK 125 (13,25 €)+kidusmerkki SEK 100 (10 €)=SEK 225 (23,90 €)

– 7 vrk: Kiiruna kortti SEK 220 (23,30 €)+ 2 kidusmerkki SEK 200 (20 €)=SEK 440 (46,60 €)

– Kausi: Kiiruna kortti SEK 440 (46,60€)+ 3 kidusmerkki SEK 300 (30 €)=SEK 740 (78,40 €) +perheenjäsen Kiiruna kortti SEK 125 + 3 kidusmerkki SEK 300=SEK 425 (45 €)

* Kiiruna kortti oikeuttaa valtion vesillä muuhun paitsi lohen kalastuksen Manttaalikunnan alueella:

– Esim. Kangos Fiskevårdsområde (32 km): SEK 100 (10 €/vrk)

LAXELVA (NORJA)

- <http://laxselva.no/?lang=en>

- <http://laxselva.no/wp-content/uploads/2014/04/Fiskekortbrosjyre-engelsk.pdf>

– NOK 500–1100 (56–124 €/vrk/yksi vyöhyke

NAMSEN (NORJA)

- <http://namsenvassdraget.no/elver/namsen/>

– Esim. yksi vyöhyke n. 5 km Namsen-tunet:

– NOK 500–650 (62–73 €/vrk, NOK 2500–3500 (282–393 €/vko

Esimerkkimaa Irlanti

- <http://www.fishinginireland.info/salmon/where.htm>

Irlannissa Atlantinlohen ja meritaimenen kalastuskausi alkaa tammikuun alussa ja päättyy syyskuun lopussa. Vuonna 2014 kalastettavana oli 87 jokea, joista 30 pelkästään catch&release -kohteita. Lisäksi oli vielä 56 jokea, joissa kalastus oli tilapäisesti kielletty kannan heikkouden takia. Maa on jaettu yhdeksään kalastusalueeseen, joiden sisällä on useita jokialueita.

Lohen kalastuksesta on säädetty lailla ja sen perusteella laadittu koko maan kattavat melko selkeät kalastussäännöt. Lohelle ei ole säädetty alamittaa, meritaimenen alamitta on 40 cm.

Kidusmerkin käyttö on pakollista ja kalastajan on merkittävä lokikirjaan kalastustapahtumat, myös vapautetut kalat. Lokikirja ja käyttämättömät kidusmerkit on palautettava lain velvoittamana kalastusviranomaiselle 19.10. mennessä ja sitä varten on saatavissa maksuton postituskuori.

LUPAMAKSUT JA KIINTIÖT:

Kansallinen kalastuskortti (license) lohien ja meritaimenen kalastukseen

– 20 € / vrk, 40 € / 21vrk, 100 € / vuosi (alle 18 v. 10 € / vuosi)

Conservation stamp (eräänlainen korvamerkitty vero lohialueiden hoitoon ja tutkimukseen)

– yhtä suuri kuin kalastuskortin hinta

Paikalliset maksut (permit)

– vaihtelevat 15–40 € / vrk, muutamilla alueilla myös viikkomaksu 100–125 €, yleisin lienee 24–25 € /vrk, kalastusalueen pituus vaihtelee myös (5–15 mailia yleinen), usein jaettu vyöhykkeisiin ja sen sisällä vielä pooleihin. Esim. <http://www.fishinginireland.info/salmon/north/ownea.htm>

Kiintiöt

– kalastajakohtainen kokonaiskiintiö on 10 kalaa (lohi tai yli 40 cm meritaimen), kaikki saaliiksi otettavat kalat on merkittävä kidusmerkillä

– kiintiö jakaantuu siten, että

- 1.1.–11.5. välisenä aikana voi kalastaa yhteensä 3 kalaa, 1 kala/pvä
- 12.5.–31.8. välisenä aikana voi kalastaa 3 kalaa/pvä
- 1.9.–kauden loppu voi kalastaa 1 kalan/pvä

Irlannissa on lähes 90 lohijokea, hauki kuitenkin merkittävä saaliskala. Kuvat: <http://www.fishinginireland.info/>, <http://guidefishing-ireland.com/>

**Esimerkki kalastusmatkailuyrityksestä:
Blackwater Lodge ja opas Glenda Powel**
<http://www.ireland-salmon-fishing.net/Lodge/lodge.htm>

Entisen rautatieaseman tiloihin perustettu rento, mutta hyvin arvostettu kalastusmatkailuyritys. Sijaitsee Munster Blackwater joen rannalla, joka on Irlannin toiseksi pisin joki (125 km). Omistajat Ian ja Glenda Powel ovat molemmat kalastusoppaita ja Glendalla on ollut menestystä myös lukuisissa kalastuskilpailuissa. Opastavat "pro" -ryhmiä ja kouluttavat myös aloittelijoita.

- Aloittelijan opastus 50€ / tunti, kaksi opastettavaa 60 € / h
- Koko päivän opastus 300 € (enintään neljälle), sisältää myös ateriat, puoli päivää 175 €
- Bed&breakfast -majoitus Guesthouse- huoneissa 35€ / vrk, bungaloweissa 400–500 vko
- Paikalliset kalastusluvut 15–80 € / vrk ajankohdasta riippuen

*Kalastusta
keskiyön
auringossa.
Kuva: Lempeän
Suvanto Oy*

16 Oheisohjelmat

Kalastusharrastusta pidetään perinteisesti ja osin myös harhaanjohtavasti miehenä lajina, mutta tosiasiasa joka kolmas suomalainen nainen harrastaa kalastusta jossain muodossa. Suomen Vapaa-ajan kalastajien keskusjärjestö järjestää vuosittain myös naisten perhokalastuksen SM-kisat ja <https://www.facebook.com/Perhonaiset> sivuilla on vilkasta keskustelua mm. kalastusmatkoista. Kalastus soveltuu myös monen perheen yhteiseksi harrastukseksi, kunhan vain olosuhteet ovat erityyppisille kalastajaryhmille soveltuvia ja markkinoidaan oikealla tavalla. Myös esteettömyys tulee huomioida.

Strategiatyön aikana on tullut esille erityisesti oheisohjelmien tarjoaminen kalastuspalveluita täydentämään. Monenlaisia kalastukseen kytkeytyviä kohderyhmiä palvelevia käyntikohteita ja aktiviteetteja on molemmin puolin jokea, ne on vaan saata-va nykyistä paremmin näkymään markkinoinnissa koko Väylänvarren alueella.

Hyvinä esimerkkeinä esille ovat nousseet käyntikohteet ja ostospaikat, kuten Vihreä Pysäkki Pellossa, Ruotsin puolella Pajalan,

Övertorneån ja Haaparannan kohteet ja ostospaikat, Wood Jewel matkamuuisto- ja käyttöesine myymälät, keramiikka/käsityöpajat, luomumyymälät, paikallishistoriaan ja perinteeseen liittyvät kohteet. Perinnekohteista esimerkkinä mainittakoon Torassiepin lappilainen perinnekylä. Luonnonkohteista tulisi nostaa esille helposti saavutettavissa olevia luontokohteita, kuten Pakasaivon rotkojärvi. Tunturikohteiden ja ohjelmapalveluyritysten seikkailu- ja viikko-ohjelmat tuovat kalastusmatkailutuotteisiin kiinnostavan lisän, jota voivat hyödyntää kalastavat ja kalastamattomat perheenjäsenet. Patikointi, sauvakävely, maastopyöräily ja muut luontoaktiviteetit soveltuvat hyvin kalastusmatkailupaketien oheisohjelmaksi.

Vanhoista perinteistä ja historiasta voidaan luoda myös uutta vetovoimaa erilaisten näyttösten, esitysten ja käyntipaikkojen avulla. Erityisen kiinnostava kehittämisen kohde on alueen joppaushistoria, pieni näyte siitä on jo nähtävissä Pellon Kahvila-Ravintola Jopparissa.

Niille, jotka ovat lomailun yhtenä akti-

viteettina kiinnostuneita kalastuksesta, mutta eivät ole kiinnostuneita esimerkiksi lohensoudusta, on tarjolla helposti saatettavia kalastuspaikkoja kuten Pieni Harjujärvi Muoniossa ja Rautujärvi ja Kesänkijärvi Kolarissa. Näissä järvissä saalisvarmuutta lisätään istutuksin ja kalastus on mahdollista sekä kesällä että talvella. Kaikki mainitut istutusjärvet sijaitsevat kauniissa luontomaisemassa ja ovat laavui-
neen mukavia retkikohteita.

Alueen kokonaiskiinnostavuuden kannalta on tärkeää, että myös kalastusmatkailijan oheispalvelut tuodaan markkinoinnissa hyvin esille, nostetaan kiinnostavimpia kohteita markkinoinnillisiksi kärjiksi ja sijoitetaan palvelut painetuille ja digitaalisille kartoille. Reitillä liikkuvalla on oleellista nähdä, mitä edessään on tarjolla.

Alueella on runsaasti monenlaisia tapahtu-

mia ja ne ovat mukavaa piristystä kalastajille kalastuspäivien lomassa ja niissä pääsee hyvin kosketuksiin myös paikallisen väestön kanssa. Tapahtumien kehittämisessä ei ole tarpeen keskittyä kalastusaiheeseen, vaan tuoda muilla teemoilla monipuolisuutta matkailutarjontaan. Pienetkin kyläyhdistysten tai järjestöjen tapahtumat kiinnostavat matkailijoita kunhan niistä vaan löytyy ajankohtainen tieto. Tärkeää on myös alueellinen koordinointi etenkin suurempien tapahtumien päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Väylänvarren kiinteämmät oheispalvelut tulee saada mahdollisuuksien mukaan myös maantieopastuksen piiriin (ainakin infotaulut levähdyspaikoilla), koska Väylänvarren tietä sekä Revontulten tietä (valtatie 21) liikkuu kalastuskaudella paljon autoilijoita, joiden pysähtyminen riippuu paljolti näkyvistä herätteistä.

16.1 Kehitysaskelleita: Oheishjelmat

➡ Listataan Väylänvarren hyvät pysäytymispaikat ja luontokohteet (kuva ja pieni kuvaus) ja sijoitetaan reittikartalle yhdessä muiden palveluiden kanssa tai tarvittaessa erikseen.

➡ Kuvataan alueen aktiviteetit (järjestetyt+reitit) kohderyhmä pohjaisesti ja sijoitetaan ne reittikartalle

Aikataulu: 2016 →

Vastuutaho: yhteistoimintaorganisaatio

Kuva:
Petri Uusitalon
arkisto

17 Viestintäkampanja

Kalastusmatkailun edistämiseksi Tornion-Muonionjoen alueella on tarpeen toteuttaa laaja, suunnitelmallinen, tavoitteellinen ja hyvin aikataulutettu viestintäkampanja ja pitää suunnitelmallinen viestintä muutenkin jatkuvana toimenpiteenä.

Viestintäkampanja tulee olla laajamittainen pääasiassa Suomeen suunnattava kampanja, jonka ydinviestinä kalastuksen edistäminen kestäväen kehityksen teemalla. Keskeisenä sisältönä on vastuullisen kalastamisen periaate, joka ulottuu sekä meri- ja rannikkoalueen kalastajiin että Tornion-Muonionjoen vesistöalueelle. Viestintäkampanjalla pyritään myös nostamaan kalastuksen arvostusta elämyksellisenä harrastuksena, johon liittyy yhteisöllisyyden ja sosiaalisuuden elementit sekä herrasmiessäännöt, jotka kuljettavat kestäväen kalastuksen periaatetta pitkälle tulevaisuuteen.

Viestintäkampanjan sisällössä ei painoteta negatiivisia asioita, vaan tuodaan esiin kalastukseen, kalakantoihin ja kestävyysparantamiseen liittyviä seikkoja positiivisesti esille. Esimerkiksi kiintiöt on perusteltavissa positiivisena kalakannan turvaavana asiana. Paikalliset ihmiset ja alueelle tulevat matkailijat ovat tässä kampanjassa ”samassa veneessä”. Viestinnässä on huomioitava myös merellä tapahtuva ammattikalastus ja vältettävä turhaa vastakkainasettelua sen kanssa. Tornion-Muonionjoen riittävä poikastuotanto turvaa myös kohtuullisen ammattikalastuksen merellä.

Kun viestintäkampanja käynnistyy, kytetään sen ajoitukseen useita Tornion-Muonionjoen kalastusmatkailun kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä. Jopa

valvonnan tehostaminen voidaan viestiä positiivisesti yhteisten kaikille hyödyllisten pelisääntöjen kehittämisenä.

Mikäli perhokalastuksen MM-kisat saadaan järjestettäväksi alueella, niin se osaltaan antaa kansainväliselle viestinnälle ja sidosryhmiin kohdistetulle viestinnälle mahdollisuuden luoda positiivista ja uskottavaa kuvaa alueesta ja sen monipuolisista kalastusmahdollisuuksista, joihin uskotaan myös kansainvälisellä tasolla.

Viestintäkampanjan takana olevien tahojen tulee olla sitoutuneita kampanjan toteutukseen ja siinä välitettäviin viesteihin. Viestintäkampanja vaatii useiden Tornion-Muonionjoen kehitykseen liittyvien tahojen hyväksyntää aina valtiotasolta pienempiin jokivarren toimijoihin asti. Kampanjassa lopullisesti mukana olevat tahot on harkittava tarkkaan, jotta kampanjan viestit eivät käänny julkisessa keskustelussa, hallinnossa, lainsäädäntötyössä tai markkinoilla itseään vastaan.

Viestintäkampanja suunnataan tietoisesti myös tavoittamaan paikallisasukkaat. Paikallisasukkaat voivat toimia Tornion-Muonionjoen vesistöalueen kalastusmatkailun parhaina markkinointi-ihmisinä ja toiminnan edistäjinä kunhan myös he ymmärtävät alueen arvon kansainvälisenä kohteena.

Viestintäkampanjan suunnittelussa ja toteutuksessa mukana olevia tahoja ovat vähintään Rajajokikomissio sekä Tornion-Muonionjoen yhteislupa-alue, kalastusalueet, jokivarren kunnat ja Tornion-Muonionjoen alueen kalastuksen yhteismarkkinointiorganisaatio sekä alueen yritykset.

*Keskiyön aurinko
Lempeän
suvannolla.
Kuva: Lempeän
Suvanto Oy*

18 Ruokakulttuuri

Tornion-Muonionjoen alueen piilotetuin luonnonvara on paikallinen ruoka! Talviajan matkailussa erityisesti Ylläksen ja Oloksen tunturikohteissa ruoka ja paikallinen ruokaperinne on nostettu oikeaan arvoonsa. Kesäaikana ja erityisesti kalastuskohteiden läheisyydessä on vaikea löytää paikallista ruokaa. Erityisen vaikeaa on löytää alueelta pyydettyä ja jalostettu kalaa. Monissa Tunturi-Lapin alueen ruokapaikoissa sekä kaupoissa on kylläkin tarjolla lohja, mutta yleensä myynnissä oleva lohi on Norjan kalankasvattamoissa tuotettua. Lohisaaliista nautitaan luonnollisesti kalastajien majoituskohteissa ja laavutulilla. Alueen kuhaa, ahventa, haukea ja muikkua sen sijaan on saatavissa hyvin ainakin ravintoloiden tarpeisiin.

Ruoan merkitys kalastusmatkailupalvelujen kehittämisessä on noussut voimakkaasti esille strategiaproessin aikana. Ruoka ja erityisesti Tornionjokilaakson ja Lapin ruokaperinteen ja lähiruoan saattaminen kalastusmatkailijoiden koettavaksi voi lähteä liikkeelle pienistä käytännön toimenpiteistä. Erityisesti kalastusmatkailupalveluja tuottaville yrityksille tarvitaan hieman lisää osaamista ja rohkeutta ruokapalvelujen kehittämiseksi. Ruoan ei tarvitse olla monimutkaista, esim. maukas kalakeitto saadaan syntymään pienessäkin yrityksessä. Toki Suomen hygienialainsäädäntö asettaa omat haasteensa, kun maksullisia ruokapalveluita tuotetaan.

Osaamista pystytään lisäämään tavoitteellisella ja räätälöidyllä koulutuksella. Paikallisen ruoan, ei pelkästään kalaan perustuvien tuotteiden, avulla voidaan

parantaa kalastusmatkailutuotteiden jalostusarvoa ja tulokertymää huomattavasti. Hyvä ruoka on aina tärkeä osa kokonaiselämystä.

Kaikkien majoitusyritysten ei kuitenkaan kannata lähteä tuottamaan ruokaa esim. satunnaisille yritysryhmille, vaan silloin on parempi verkostoitua ravintolayrittäjän kanssa, joka pystyy hoitamaan myös catering-tilauksia. Catering-yrittäjät voivat tuottaa myös eräruokailuja ja elämysruokailuja ja panostaa niiden kehittämiseen yksittäistä yritystä enemmän.

Myös Tornion-Muonionjoen vesistöalueen kalajalostustuotteita on vaikea saada. Kalasaaliiden jalostus ja prosessointi on alueella vähäistä. Suoraan asiakkaille myytävien säilykkeiden tai muiden vastaavien jalosteiden tuottaminen on melko yleistä esim. Saimaan alueen maatilamatkailukohteissa. Jalostajana voi yhtä hyvin olla myös ravintola. Jos sijainti on hyvä, niin tuotetta on melko helppo myydä suoraan asiakkaille.

Laajempi valmistus esim. myyntiin ruokakauppojen hyllyille vaatii nykysäännösten mukaan sellaiset tuotantotilat, että silloin toiminta saadaan kannattavaksi ainoastaan päätoimisella yritystoiminnalla. Monille kalastusmatkailijoille on tärkeää saada saaliskalasta myös näyte kotiin ja silloin kylmä- ja lämminsavustuspalvelut ja vakumointi ovat tarpeen. Kaikki kalastajat eivät myöskään hallitse itse kalan käsittelyä, joten senkin olisi kuuluttava tarvittaessa pakettiin. Kalan käsittelystä voidaan hyvin periä lisämaksu, se on yleinen käytäntö.

18.1 Kehitysaskelleita:

Ruokakulttuuri kalastusmatkailutuotteissa

➡ Järjestetään muutaman koulutus-tapahtuman sarja, jossa päästään tutustumaan erilaisiin paikallisiin raaka-aineisiin, saadaan vinkkejä ruoan valmistukseen erilaisissa olosuhteissa ja saadaan tietoja raaka-aineiden hankintakanavista. Raaka-aineiden käsittelyä harjoitellaan käytännön tasolla (fileeraus, lihan oikeaoppinen leikkaus jne.) Kohderyhminä voivat olla majoitusyritykset, ravintolayritykset, eräoppaat, kalastusoppaat.

➡ Järjestetään asiantuntijan johdolla pienimuotoisen kalanjalostuksen mahdollisuuksia esittelevä koulutustilaisuus. Jalostus voi olla monelle majoitusyritykselle tai yhtä hyvin ravintolayrittäjälle hyvä lisätulolähde.

Aikataulu: 2015 →

Vastuutaho: alan oppilaitos, kunnat (tilana voidaan hyödyntää myös laitoskeittiöitä)

19 Kouluttautuminen, osaamisen kehittäminen

Moni kalastusmatkailustrategian tavoitteista on mahdollista täyttää etenemällä pienin askelin kohti tavoitetta. Osa strategian mukaisista toimenpiteistä on mahdollista käynnistää hyvinkin nopealla aikataululla. Useat strategian toimenpiteistä edellyttävät Tornion-Muonionjoki vesistöalueen kalastusmatkailutoimijoilta kouluttautumista ja osaamisen kehittämistä. Kyse ei ole suurista osaamisen puutteista, mutta joihinkin keskeisiin kehittämissasioihin tarvitaan esimerkiksi lyhytkurssien kautta saatavaa lisäoppia.

Keskeisimpiä osaamisen kehittämisen tarpeita ovat paikallistarinoiden etsintä ja tarinoiden yhdistely kiehtoviksi kokonaisuuksiksi, paikallishistoria, perustiedot lohen biologisesta kehitystarinasta, kansainvälisten kalastusmatkailuasiakkaiden tarpeiden tunnistaminen, sosiaalisen median hyödyntäminen markkinoinnissa, kuvien ja videoiden hyödyntäminen markkinoinnista. Lisäksi tarpeen voi olla saada valmennusta esimerkiksi matkailun lähtömaiden kulttuurin tuntemuksessa ja

mahdollisesti kielissä. Ruokakulttuurin esilletuominen sekä perustaidot pienryhmäruokailun toteuttamiseksi saattavat myös edellyttää taitojen kehittämistä.

Koulutuksen tarpeet tulee kartoittaa ennen valmennuksiin ryhtymistä yrityksiltä ja koulutusten toteuttajat ja kouluttajat tulee valita siten, että alueen toimijat saavat pienellä vaivalla suuren hyödyn. Kaikille toimijoille yhteisenä oppimisen haasteena on oppia muilta ja oppia parhaista käytännöistä. Muilta oppiminen onnistuu myös oman alueen sisällä, mutta käytännöistä oppiminen edellyttää myös sitä, että suunnitelmallisesti haetaan alueen ulkopuolelta tietoa toimintatavoista ja säännöllisesti toteutetaan opintomatkoja soveltuviin kohteisiin.

Kalastusoppaiden sekä eräoppaiden taitojen laajentaminen ja monipuolistamien sisältyvät lähitulevaisuuden osaamisen kehittämisen painotuksiin. Ruokakulttuurin edistämiseksi voidaan hyödyntää alueella jo toteutettuja tai meneillään olevia hankkeita.

19.1 Kehitysaskeleita: Osaamisen kehittäminen

➔ Tehdään kouluttautumistarpeiden kartoitus ja suunnitelma koulutuksen järjestämisestä (kytketään koulutusyh-teistyö ja toteutetut kartoitukset tai lähi-aikana toteutuvat).

➔ Kartoitetaan opintomatkakohteita sekä Suomesta että ulkomailta, pyritään erityisesti löytämään myös kohteita, joissa

kalastuskausi alkaa aikaisemmin tai päättyy myöhemmin kuin Tornion-Muonionjoella, jolloin käynneille osallistuminen on mahdollista mahdollisimman monelle kalastusmatkailutoimijalle.

Aikataulu: 2015/2016-

Vastuutaho: alkuun kunnat tai joku nykyisistä matkailuorganisaatioista

20 Perusasiat kuntoon

Pitkälläkin matkalla on aina otettava ensimmäinen askel ja strategian toteuttamisen ensimmäisiä askeleita voidaan ottaa välittömästi kehittämällä välttämättömiä olosuhdeasioita ja alueen ulkoisia puitteita:

- Alueen opasteet hyvään ja yhdenmukaiseen kuntoon
- Tienvarsioasteet niille rannalta kalastuspaikoille, mitkä nyt ovat käytettävissä
- Yhdenmukaiset (ulkoasullisesti) opasteet soudun lähtöpaikoille ja veneenkupaikoille
- Soudun lähtöpisteet merkittävä selkeästi, niin että ne näkee vesiltä käsin, myös

- ennakkomerkki voi olla n. 200 m päässä
- Yhdenmukainen lohenkalastusinfo jokaisen majoitusyritykseen ja jokaiseen lupapisteeseen näkyvälle paikalle
- Info selkeästi samassa muodossa yhteisluvan sivuille ja tornionjoki.fi sivuille
- Sama info mukaan aina lupaa myytäessä (toisto tuo tuloksia)
- Infoon kuuluu myös ”herrasmiessäännot”
- Olisi harkittava mahdollisuutta saada myös taukopaikoille yhdenmukainen info, hyvä esimerkki Äkäsjoen suun kylälaisten infotaulu
- Ohjeet ja opasteet olisi oltava myös englanniksi
- Pusikoiden raivaaminen ja siisteyden seuraaminen
- Näkymiä rannalla olisi hyvä avata yleisesti ja varsinaiset rannalta heittopaikat laajemmin
- Kriittisten kohteiden siisteyttä tarkistettava säännöllisesti, voisiko kyläyhdistykset hoitaa pienellä kunnan tuella, niin ei pääse repsahtamaan ja samalla nähdään jos jossain on ilmiöitä esim. massiivisesta asiattomasta leiriytymisestä
- Viranomaisten on puututtava jokamiehen oikeuksien väärinkäyttöön
- Luvatonta pitkäaikaista leiriytymistä esiintyy ja se on saatava jollain tapaa kuriin lähinnä Elyn ja poliisin toimesta
- Pahimmat alueet on käytävä 2015 kalastuskauden päätyttyä ELYn kanssa läpi ja sovittava toimenpiteistä

KOLARI
KASVAA
LUONNOSTA

**TERVETULOA
ÄNSTINTÖRMÄN TAUKOPAIKALLE!**

Taukopaikan on rakentanut Kolarin kunta vuonna 2012. Paikka on tarkoitettu veneenkupaikaksi ja ainoastaan lyhyttä taukoa varten.

Leiriytyminen paikalla on ehdottomasti kielletty!

Tulenteko

- Tulenteko on sallittu ainoastaan tulipaikalla
- Noudata tulenkäsittelyssä aina varovaisuutta
- Käytä tulta harkiten. Jos tuli pääsee irti eikä sammutus onnistu, soita hätänumeroon 112
- **Metsäpalovaroituksen aikana tulenteko on kielletty myös tulipaikalla**

Roskaton retkeily

- Noudata taukopaikalla roskatonta retkeilyä
- Tuo omat polttopuut tullessasi
- Polta palavat roskat ja vie muut jätteet mennessäsi

Pidetäänhän yhdessä taukopaikka kunnossa ja ympäristö siistinä!

Kireitä silmoja!

Kolarin kunta Äkäsjoen suun kyläläiset

Malli leiriytymisen ohjekyltistä.
Kuva: Kolarin kunta

21 Maajärjestelyt, liikennesaavutettavuus, infra

Saavutettavuuden ja informaation kannalta on tärkeää, että kalastusmatkailuun liittyvä opastus ja viitoitus suunnitellaan ja toteutetaan parhaiden kansainvälisten käytäntöjen mukaisiksi. Opasteissa käytetään mahdollisimman paljon kansainvälistä symbolia.

Alueen taajamien ja matkailukeskusten palvelut tuodaan nykyistä paremmin kalastusmatkailijoiden käyttöön. Kalastusmatkailun majoitusta ja ohjelmapalveluja toteutetaan alueen matkailukeskitymissä Väylänvarren ja järvenrantapaikkojen lisäksi.

Nykyisen kalastusmatkailun piirissä olevan majoituskapasiteetin tasoa nostetaan ohjaamalla alueellista kehittämisrahoitusta kohteiden parantamiseen. Rahoitusta

ei ohjata esimerkiksi yksittäisiin laavuihin, vaan palvelukokonaisuuksiin. Väylänvarren mobiiliverkkoyhteyksiä parannetaan parempien tietoliikenneyhteyksien aikaansaamiseksi ja sosiaalisen median täysimääräiseksi hyödyntämiseksi.

Saatetaan kaikki varaus- ja informaatiopalvelut tietokoneilla ja mobiililaitteilla käytettäväksi.

Koulutaudutaan sosiaalisen median markkinointimahdollisuuksien hyödyntäjiksi.

Otetaan hyötykäyttöön alueen julkiset liikenneyhteydet: junaliikenne Kolariin ja lentoliikenne Suomen ja Ruotsin lähimille lentoasemille.

22 Strategian toteuttamisen hanke ja sen luonnehdinta

Strategiassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseksi laaditaan Tornion-Muonionjoen kehittämis- ja yhteistyöorganisaatioiden kesken kattava hanke-suunnitelma, johon sijoitetaan toimenpidekokonaisuuksittain tehtäväalueet. Toimenpiteille määritetään tarkat tavoitteet, toteuttajatahot ja budjettitasot. Suurta hankekokonaisuutta varten kerätään alueellista yksityisrahoituspanostusta ja samalla haetaan maakunnallista, valtakunnallista ja kansainvälistä julkista rahoitusta toimenpidekokonaisuuksien toteuttamiseksi. Julkista rahoitusta haetaan maakunnallisesti Lapin liitolta sekä ELY-keskukselta. Yhteistyöhankkeisiin Suomen ja Ruotsin välillä haetaan rahoitusta Pohjoiskalotin Neuvostolta sekä Northern Periphery-ohjelmasta, mikäli

rahoitusmahdollisuuksia näiden kautta on olemassa.

Lisäksi haetaan suoraan EU:n komissiorahoitusta kalastusrahastosta (European Maritime and Fisheries Fund) mahdollisesti yhteistyössä Ruotsin kanssa tai molemmat erikseen, mutta osan toimenpiteistä yhdistäen. Tosin tämän rahaston Suomen operatiivinen dokumentti ohjaa rahoitusta ainakin ensisijaisesti ammattikalastukseen. Pienempien, myös investointiluonteisten, kehitystoimien osalta hyödynnetään Leader -rahoitusta.

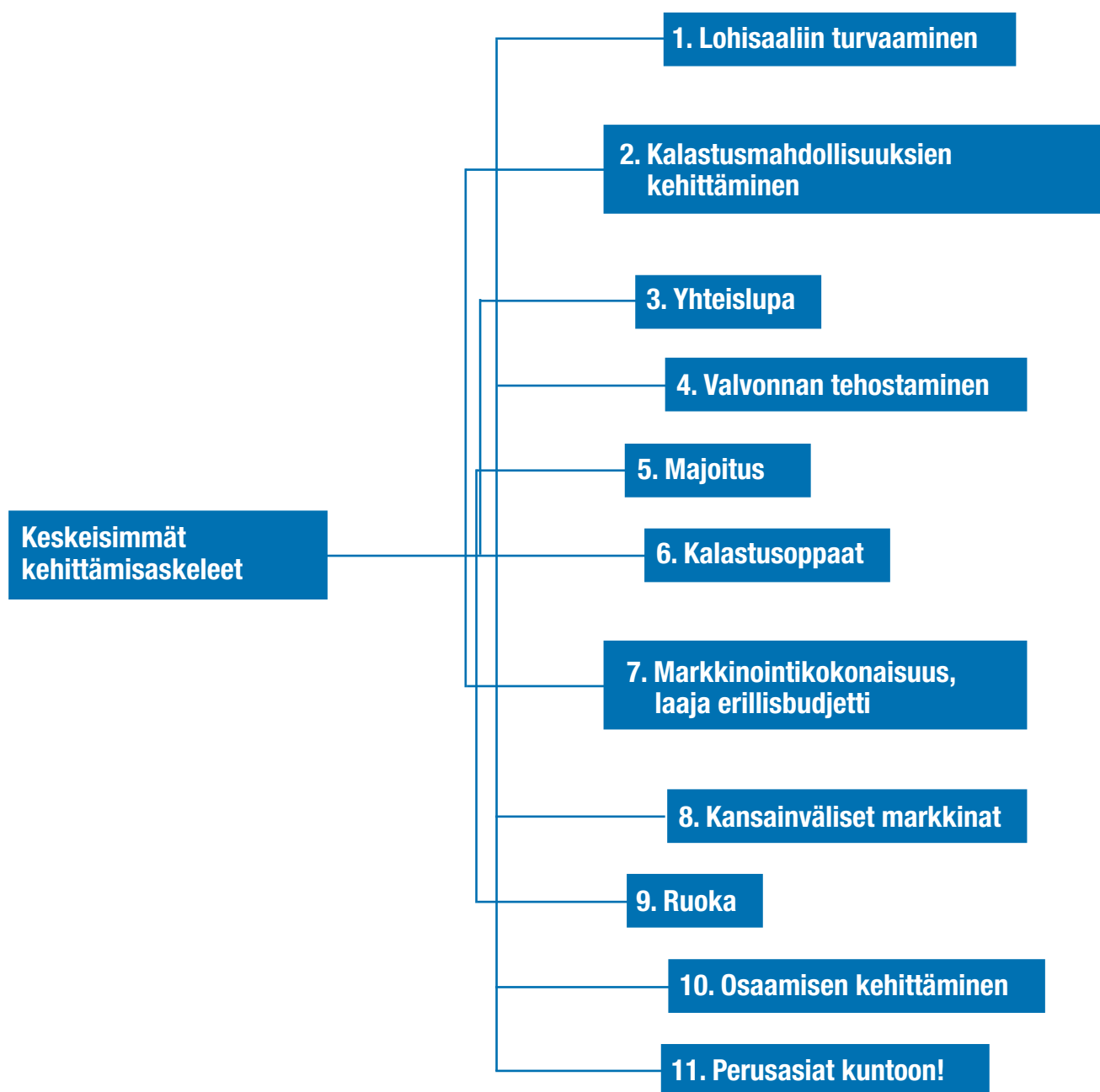
Perhokalastuksen MM-kisojen 2019 järjestelyihin ja toteutukseen tarvittaessa valmistellaan erillisrahoitusta, mikäli kisat toteutuvat.

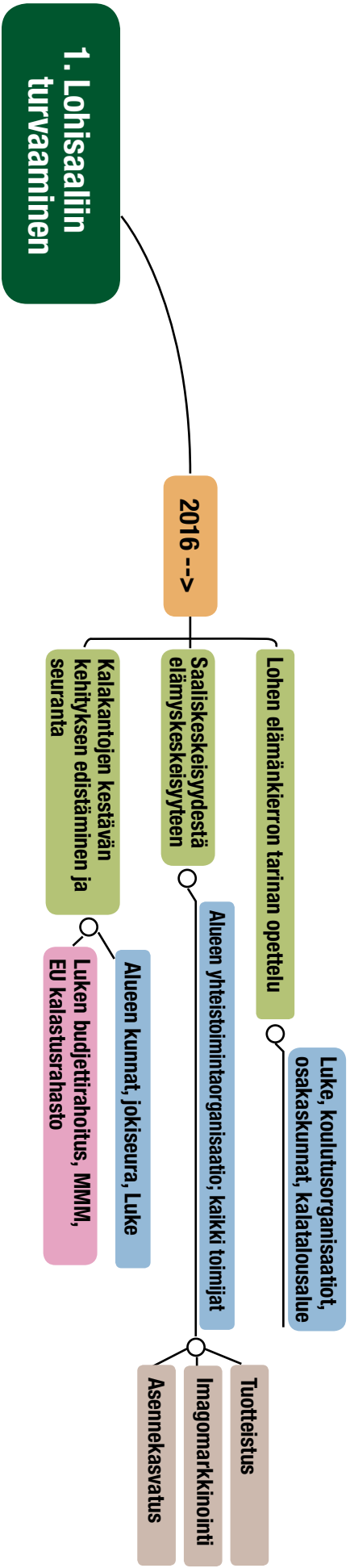
23 Strategian keskeiset toimenpiteet koottuna

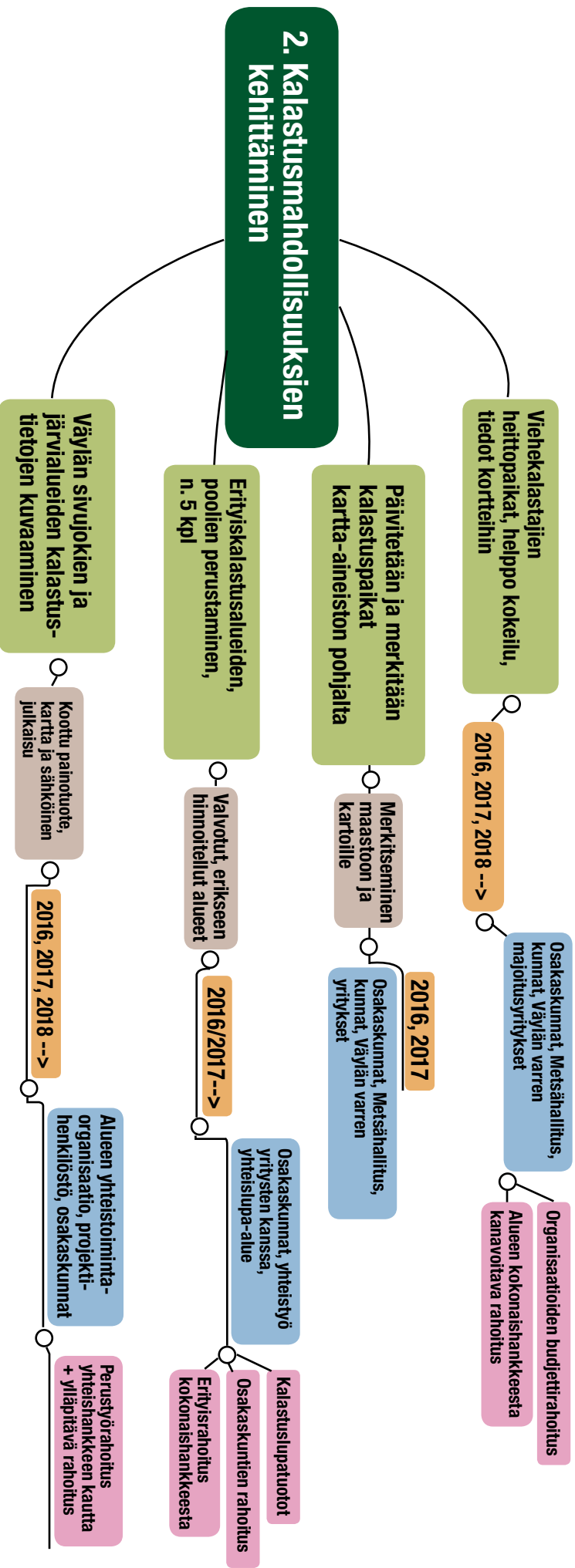
Keskeisimmät toimenpiteet on esitetty kaaviokuvana. Kaikki toimenpiteet ovat käynnistettävissä suhteellisen lyhyellä aikavälillä ja suurin osa toimenpiteiden käynnistyksestä ajoittuu vuosille 2016–2017. Monet toimenpiteet etenevät vaiheittain usean vuoden aikana, mutta on tärkeää, että ne laitetaan liikkeelle ilman pitkiä viiveitä. Toimenpiteiden sisäinen

painoarvojärjestys jää vielä alueen toimijoiden keskenään päätettäväksi.

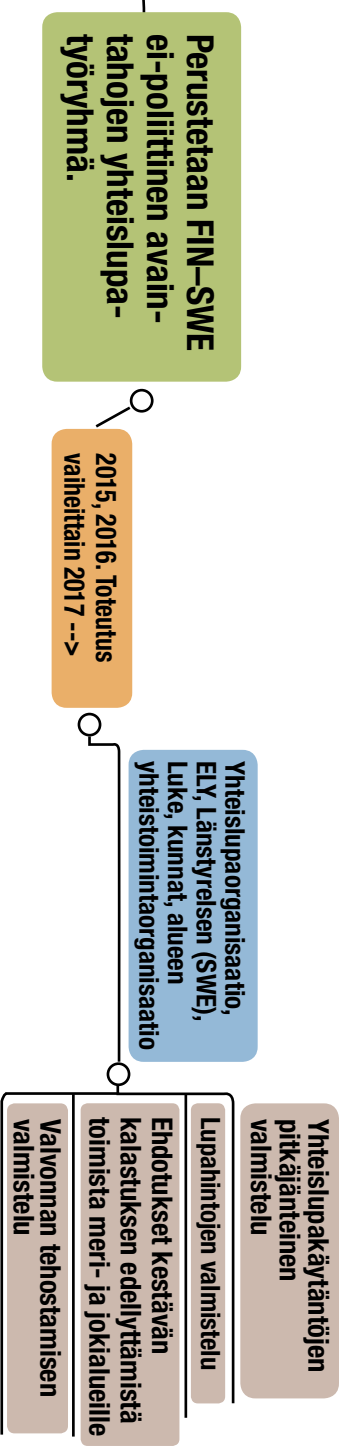
Moni ehdotettu toimenpide edellyttää käynnistyäkseen kalastusmatkailun kehittämiseen liittyvän alueellisen hankkeen kokoamista. Seuraavilla sivuilla esitetään kaaviokuvina kehittämisaskeleet tarkempaa toteutussuunnittelua varten.

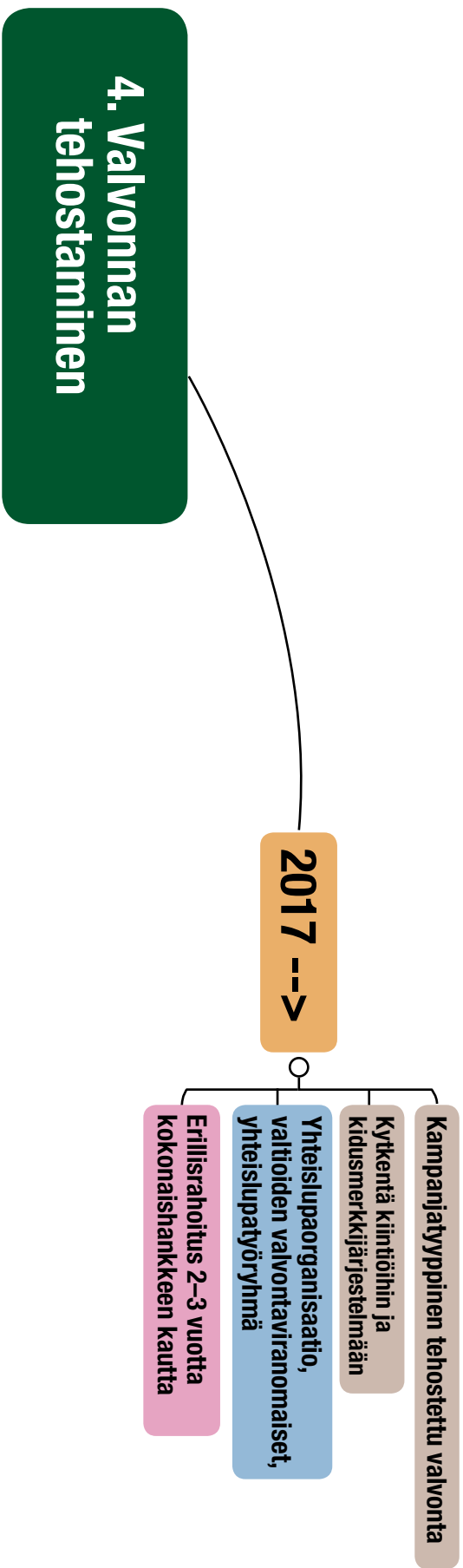

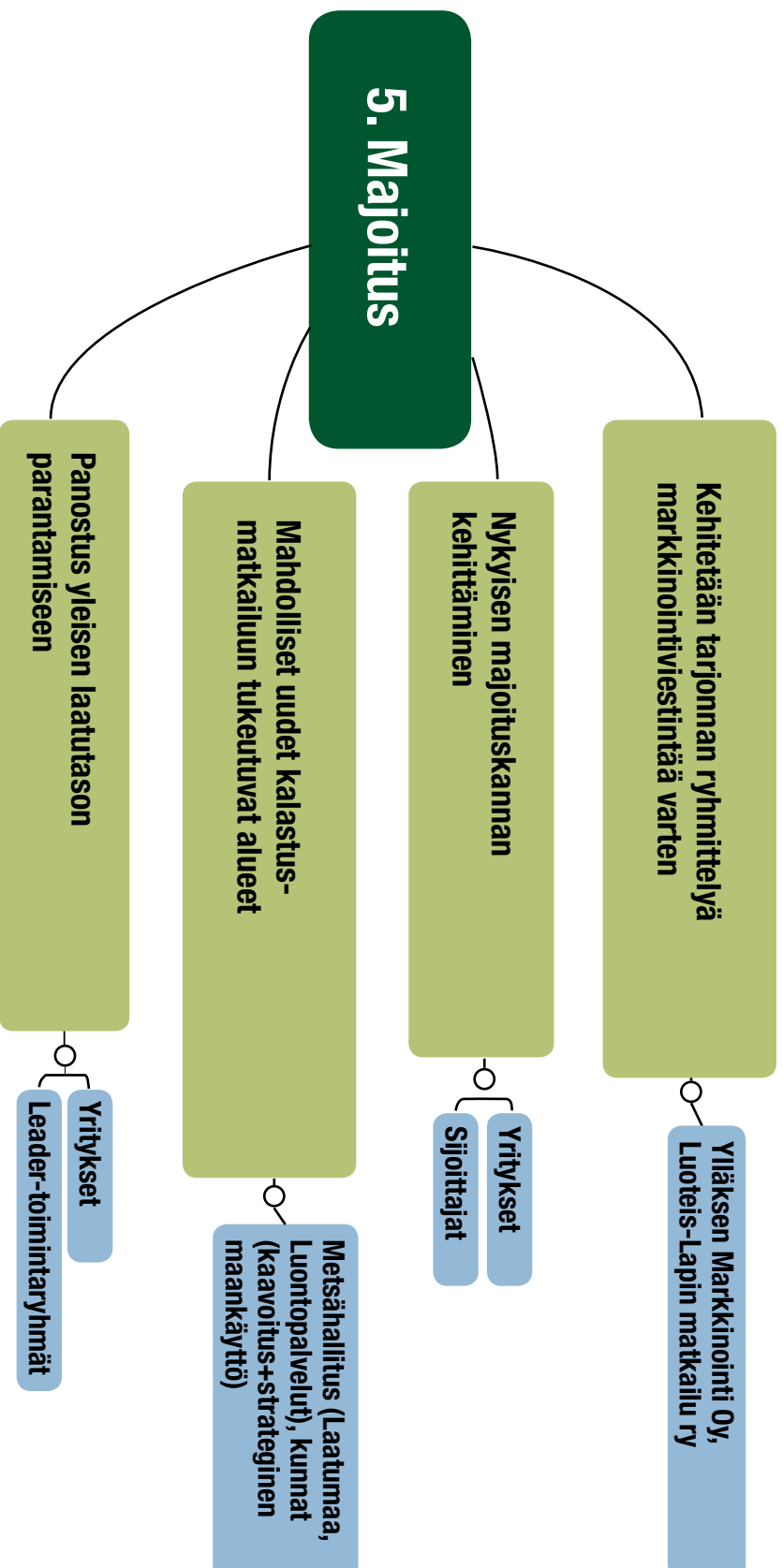

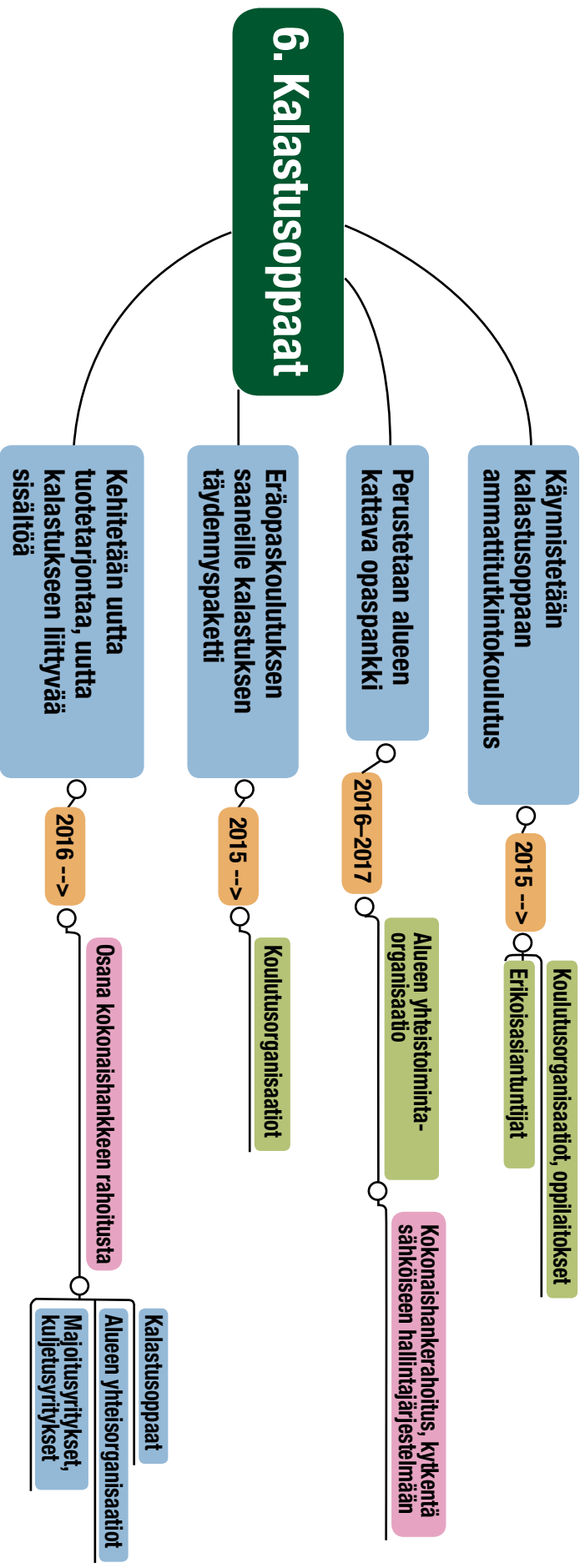

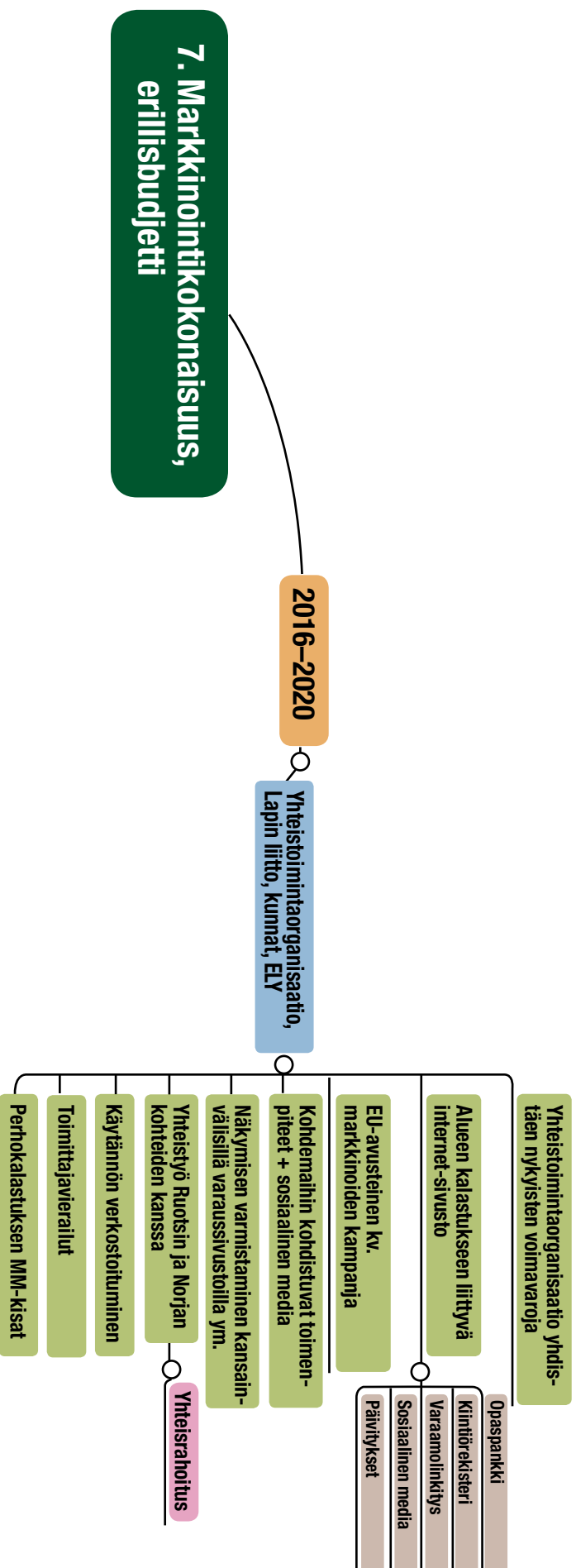

3. Yhteislupa

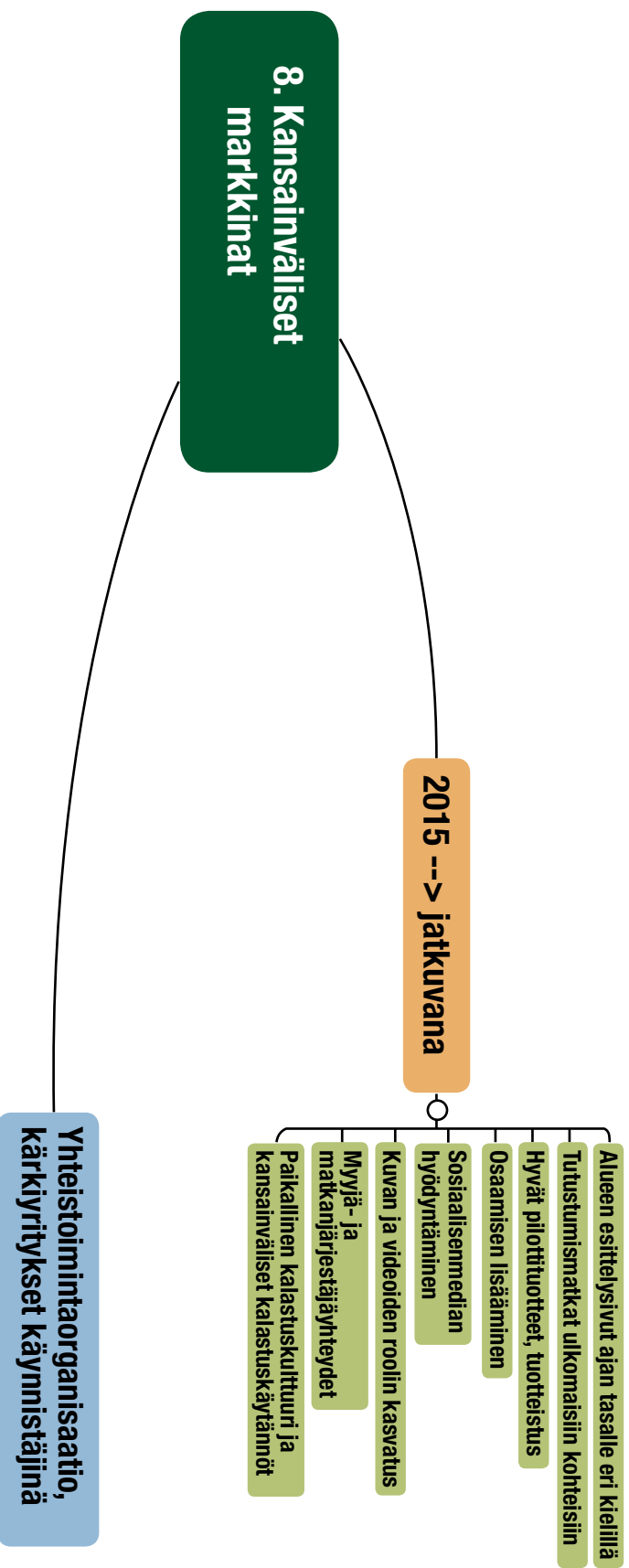

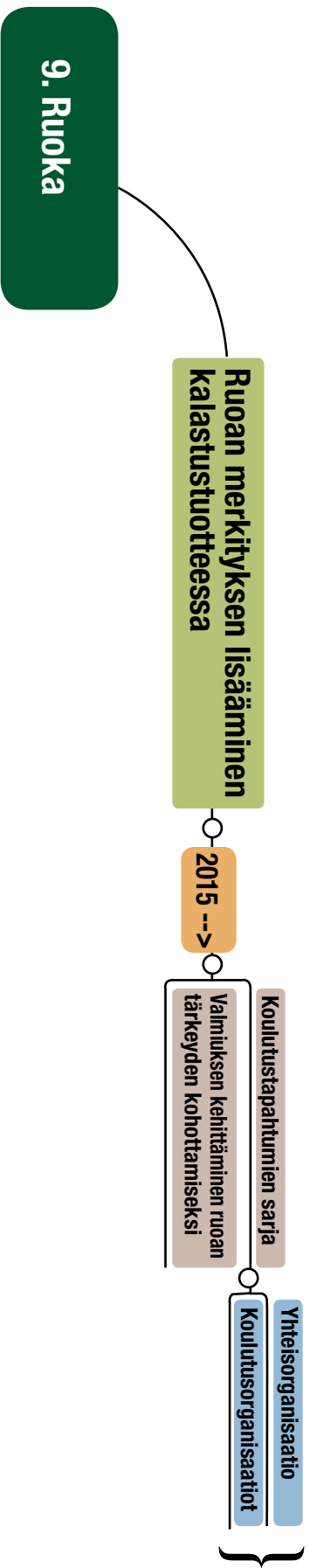

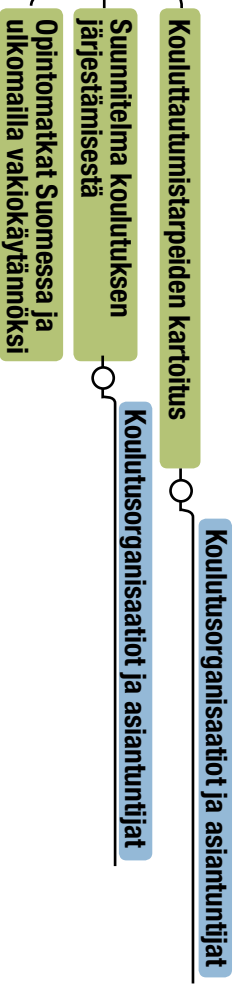
7. Markkinointikokonaisuus, erillsbudjetti

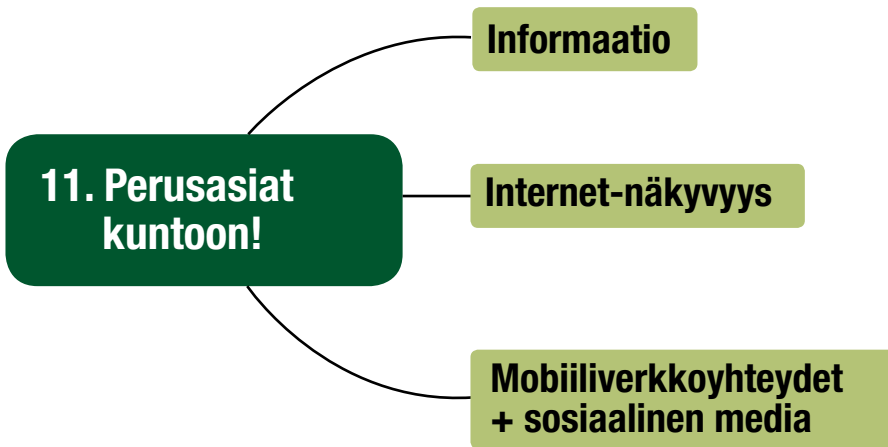

10. Osaamisen kehittämisen

2016, 2017 -->

24 LIITTEET

24.1 Liite 1

Osallistujat suunnittelutyöpaja 26.5.2015, Lappeen Loma

Ahonen Markku	Ivalo	Lapin kalatalousryhmä / FLAG Lapland
Anttila Anne	Pello	Outokaira Tuottamhan/ymv.
Forsell Nina	Kolari	Ylläksen Matkailuyhdistys ry/Ylläksen Markkinointi Oy
Haapasaari Tapani	Kolari	yrittäjä
Hakso Asta	Hanke	projektiasiantuntija / vs. hallintojohtaja
Hepola Eemeli	Rovaniemi	PTFILMS / Studio Tuumat Oy
Holopainen Riikka	Muonio	Willijoki
Juuso Heino	Pello	Lempeän kalastuskunnan pj. / Tornion-Muonionjokiseuran hallituksen jäsen
Kallunki Reijo	Pello	Ottivälinen Kallunki Ay
Kauppinen Heikki	Muonio	maaseutupäällikkö, Muonion kunta
Koivumaa Unto	Kolari	Kontio-Kallion Loma
Koivumaa Pasi	Kolari	Niskamaan kalastuskunta
Koivumaa Eija	Kolari	valtuutettu
Koivumaa Johanna	Kolari	KKTM ry
Kutuniva Raimo	Muonio	Lohisouvi Oy
Kylmämaa Mauri	Kolari	Kylmämaan Ohjelmat / Lappeen Loma
Lakela Anssi		
Lapiolahti Päivi	Muonio	elinkeinotoimen sihteeri
Mäki Mika	Pello	Seo Pello
Määttä Antti	Kolari	vs. kunnanjohtaja
Niemelä Juha	Muonio	kunnanhallituksen pj.
Paaso Ilkka	Muonio	yhteislupa
Pieskä Juha	Kolari	Tornion-Muonionjoki seura yms.
Pöyhkäri-Tröen Priitta	Muonio	Erä- ja luonto-opaskouluttaja, Ammattiopisto Lappia
Pöyskö Heikki	Muonio	kalastusmatkailusta kiinnostunut
Rantala Marika	Kolari	Kylmämaan Ohjelmat / Lappeen Loma
Rossi Jari	Muonio	Keimiön Koukkaus
Rundgren Lasse	Kolari	Talarin loma
Tapio Anssi	Kolari	Luoteis-Lappi -lehti
Teurajärvi Valtteri	Kolari	majoitustoiminta Ylläksellä ja Jokivarressa
Uusitalo Ulla-Maija	Ylitornio	Pessalompolon kylän kehittäminen
Uusitalo Petri	Pello	Petri Uusitalo, Naamisuvanto
Vapa Eero	Kolari	Kuukkeli-lehti
Virta Rauno	Kemi	kalastusmatkailija, markkinoija
Yliläkkölä Edvin	Kolari	

24.2 Liite 2

Strategiatyön aikana haastatellut tahot

Ahlstrand Camilla	Haparanda	Rajajokikomissio
Ahonen Markku	Ivalo	Lapin kalatalousryhmä / FLAG Lapland
Anttila Anne	Pello	Outokaira Tuottamhan/ymv.
Aska Kalervo	Pello/Tornio	Tornion-Muonionjokiseura
Hakso Asta	Hanke	projektiasiantuntija / vs. hallintojohtaja
Heikkala Päivi	Pello	Shell Joppari
Heikkinen Taito	Kolari	Kolarin Burger
Holopainen Riikka	Muonio	Willijoki
Hyttinen Onni	Kolari	Kolarin kalastusosuuskunta
Itkonen Pertti	Sodankylä	Metsähallitus, Luontopalvelut
Jolma Heikki	Pello	Pellon osakaskunnat
Kallunki Reijo	Pello	Ottivälinen Kallunki Ay
Kaulanen Vesa	Kolari	Ylläksen Yöpuu/kalastusopas
Kauppinen Heikki	Muonio	maaseutupäällikkö, Muonion kunta
Kurki Kyllikki	Muonio	Ammattiopisto Lappia
Kuru Mauri	Kolari	Destination Lapland
Kuosmanen Tomi	Muonio	Lapland Safaris
Kutuniva Raimo	Muonio	Lohisouvi Oy
Kuusisto Toni	Muonio	Salmon Finland
Kylmämaa Mauri	Kolari	Kylmämaan Ohjelmat / Lappean Loma
Lantto Pekka	Pello	Pellon osakaskunnat
Malmström Lars	Pajala	Rajamaa, SWE
Mäki Mika	Pello	Seo Pello
Niemelä Juha	Muonio	kunnanhallituksen pj.
Niittyrinta Tapio	Kolari	Kolarin kunta
Nissén Petter	Keminmaa	Vapaa-ajan kalastain keskusliitto
Ojanperä Jorma	Pello	Wäylä Ky
Paaso Ilkka	Muonio	yhteislupa
Pieskä Juha	Kolari	Tornion-Muonionjoki seura yms.
Pietikäinen Nina	Muonio	Harrinivan Lomakeskus
Pirinen Ilkka	Oulu	Vapaa-ajankalastain keskusliitto
Pöyhtäri-Tröen Priitta	Muonio	Erä- ja luonto-opaskouluttaja, Ammattiopisto Lappia
Romakkaniemi Atso	Oulu	RKTL / Luke
Rossi Jari	Muonio	Keimiön Koukkaus
Rundgren Eero	Pello	Pellon osakaskunnat
Rundgren Lasse	Kolari	Talarin loma
Rundgren Mika	Kolari	Joutensuvannon Loma
Rytiniemi Börje	Övertorneå	Fiskeområde Tornedalen-Haparanda skärgård
Satta Jyrki	Rovaniemi	Metsähallitus, Luontopalvelut
Sallisalmi Virve	Haparanda	Rajajokikomissio
Sirkkala Jukka	Pello	Miekojärven Kala
Sirkkala Jouko	Pello	Miekojärven Kala
Sohlberg Björn	Pajala	Kengis Bruk, SWE
Temmes Lauri	Muonio	Winterdream
Uusitalo Petri	Pello	Petri Uusitalo, Naamisuvanto
Ylisaukko-oja Harry	Pello	Myllyn Pirtti

Äkäsmylly.

Kuva: Ylläksen matkailuyhdistyksen arkisto